

ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА 2024

Глобал Грууп Консалтинг

Друштво за ревизија и консалтинг

www.globalgroup.mk, www.mojkonsultant.mk

02/5126-533 info@globalgroup.mk

Глобал Грууп Консалтинг

Ул. Тодор Паница бр.7/1-15, Скопје

www.globalgroup.mk

www.mojkonsultant.mk

www.smetkovoditeli.com.mk

info@globalgroup.mk

info@mojkonsultant.mk

02/5126-533

СОДРЖИНА

Вовед	4
Даночна основа	4
Даночна стапка	5
Даночен биланс 2024 година.....	5
1. Аоп 01 финансиски резултат	5
2. Аоп 02 непризнаени расходи за даночни цели	6
3. Аоп 03 расходи кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на дејноста.....	6
4. Аоп 04 надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ	6
4.1. Дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот	6
4.2. Помош во случај на смрт на вработен и на член на неговото семејство	8
4.3. Помош за претрпени штети од елементарни непогоди.....	9
4.4. Отпремнина при заминување во пензија.....	10
4.5. Испратнина за технолошки вишок (отказ од деловни причини)	10
4.6. Регрес за годишен одмор	11
4.7. Јубилејни награди	13
4.8. Надоместоци на трошоци за користење на сопствено возило за потребите на работодавецот	14
4.9. Надоместок заради неприкатно боледување.....	15
4.10. Надоместок при селидби на вработените за потребите на работодавачот	16
5. Аоп 05 надоместоци на трошоци на вработените што не се утврдени со член 9 став 1 точка 2 од законот за данокот на добивка	16
6. Аоп 06 трошоци за организирана исхрана и превоз над износите утврдени со закон	17
7. Аоп 07 трошоци за хотелско сместување во износ над 6.000 денари дневно по лице и трошоци за превоз на лица кои не се документирани	18
8. Аоп 08 трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време над износите утврдени со закон	18
9. Аоп 09 трошоци по основ на месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон	19
10. Аоп 10 трошоци по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над висината утврдена со закон	20
11. Аоп 11 трошоци по основ на уплатени премии за осигурување на живот над висината утврдена со закон	21
12. Аоп 12 надомест за лица волонтери и за лица ангажирани за вршење на јавни работи над износите утврдени со закон.....	21
13. Аоп 13 скриени исплати на добивки	22
14. Аоп 14 кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди).....	23
15. Аоп 15 трошоци за репрезентација	24
16. Аоп 016 трошоци за донации направени во согласност со законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината.....	25
17. Аоп 017 трошоци за спонзорства направени во согласност со законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход оставрен во годината	26
18. Аоп 018 трошоци за донации во спортот согласно со членот 30-а од законот за данок на добивка	27
19. Аоп 019 трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот	27
20. Аоп 020 осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органите на управување, и на вработени	28
21. Аоп 021 даноци по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на обврзникот	28
22. Аоп 022 парични и даночни казни, пенали и казнени камати за ненавремена уплата на јавни давачки и на трошоци за присилна наплата	30
23. Аоп 023 трошоци за стипендии.....	31
24. Аоп 024 трошоци на кало, растур, крш и расипување	31
25. Аоп 025 траен отпис на ненаплатени побарувања	33
26. Аоп 026 трошоци за нето износот на примањата по основ на деловна успешност над износот на кој се пресметани придонеси согласно со закон	34
27. Аоп 027 трошоци за практикантска работа над износите пропишани во законот за практиканство	35
28. Аоп 028 трошоци за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно	35
29. Аоп 029 трошоци за амортизација на ревалоризираната вредност на материјални и нематеријални средства.....	36
30. Аоп 030 трошоци за амортизација на материјални и нематеријални средства која е повисока од амортизацијата пресметана на набавната вредност на средствата со примена на стапки над пропишаните согласно номенклатурата на средствата за амортизација	37
31. Аоп 031 преостаната сегашна вредност на основните средства кои не се користат, а се амортизираат во целост за кои не е издадена согласност од управата за јавни приходи.....	38
32. Аоп 032 трошоци за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања	38

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

33.	Аоп 33 износ на ненаплатени побарувања од заем	40
34.	Аоп 34 износ на позитивна разлика помеѓу расходите кои произлегуваат од трансакцијата по цена утврдена во согласност со “дофат на рака” и расходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена меѓу поврзани лица	41
35.	Аоп 35 износ на позитивна разлика помеѓу приходите кои произлегуваат од трансакцијата по цена утврдена во согласност со “дофат на рака” и приходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена меѓу поврзани лица	44
36.	Аоп 036 износ на дел од камати по заеми кои се добиени од поврзано лица, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица.....	45
37.	Аоп 037 износ на затезни камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице.....	46
38.	Аоп 038 износ на камати на заеми добиени од содружници или акционери- нерезиденти со најмалку од 20% учество во капиталот на друштвото	46
39.	Аоп 39 други усогласувања на расходи	48
40.	Аоп 40 даночна основа	49
41.	Аоп 41 намалување на даночна основа (аоп42 + аоп43 + аоп44 + аоп45 +аоп46 + аоп47 + аоп 48)	49
42.	Аоп 42 износ на наплатени побарувања за кои во претходниот период е зголемена даночната основа.....	50
43.	Аоп 43 износ на вратен дел од заем за кои во претходните периоди било извршено зголемување на даночната основа50	
44.	Аоп 44 износ на трошоците за амортизација над износот пресметан со примена на амортизациони стапки утврдени со номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основица	50
45.	Аоп 45 износ на неисплатени надоместоци над износите утврдени во член 9 став 1 точки 2),3-б),4),5),5-а) и 6), од здд, за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа, доколку истите се искажани како приход	51
46.	Аоп 46 дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот	52
47.	Аоп 47 дел од загуба намалена за непризнаени расходи, пренесена од претходни години	52
48.	Аоп 48 износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана)	53
49.	Аоп 49 даночна основа по намалување.....	54
50.	Аоп 50 пресметан данок на добивка	54
51.	Аоп 51 намалување на пресметаниот данок на добивка	54
52.	Аоп 52 намалување на данокот за вредноста на набавени и ставени во употреба до 10 фискални системи на опрема за регистрирање на готовинските плаќања.....	55
53.	Аоп 53 износ на данок содржан во оданочени приходи/ добивки во странство до пропишаната стапка	56
54.	Аоп 54 данок кој го платила подружницата во странство за добивката вклучена во приходите на матичното правно лице во р.м но не повеќе од износот на данокот по пропишаната стапка во здд.....	56
55.	Аоп 55 износ на пресметано днаочно олеснување за дадена донација утврдена во согласност со член 30-а од здд ..	57
56.	Аоп 56 пресметан данок по намалување (аоп 50 – аоп 51)	57
57.	Аоп 57 платени аконтации на данокот на добивка за даночниот период.....	57
58.	Аоп 58 износ на повеќе платен данок на добивка пренесен од претходните даночни периоди	57
59.	Аоп 59 износ за доплата/ повеќе платен износ (аоп 56 – аоп 57 – аоп 58)	57
	ix посебни податоци	57
60.	Аоп 60 вкупен износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана).....	57
61.	Аоп 61 загуби од претходни години за кои правото на покритие во рок од 3 години не е изминато	58
62.	Аоп 62 остварена загуба намалена за непризнаените расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три години	58
63.	Аоп 63 пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот по одредбите од член 30 од здд	58
64.	Аоп 64 пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот платен во странство до пропишаната стапка	58
65.	Аоп 65 остварен вкупен приход во годината	58
66.	Аоп 66 вкупни трошоци за донации во годината за кои се користи правото на намалување од законот за донации и спонзорства во јавните дејности	58
67.	Аоп 67 вкупни трошоци за донации во годината за кои не се користи правото на намалување од законот за донации и спонзорства во јавните дејности	59
68.	Аоп 68 вкупни трошоци за спонзорства во годината за кои се користи правото на намалување од законот за донации и спонзорства во јавните дејности	59
69.	Аоп 69 вкупни трошоци за спонзорства во годината за кои не се користи правото на намалување од законот за донации и спонзорства во јавните дејности	59
70.	Аоп 70 вкупни трошоци за донација во спорт за која е користено намалување на пресметаниот данок, по член 30-а од здд	59
	ДАНОЧЕН БИЛАНС НА ВКУПЕН ПРИХОД	55

ГЛОБАЛ ГРОУП КОНСАЛТИНГ

ДАНОЧЕН БИЛАНС – ДБ

Јануари 2025

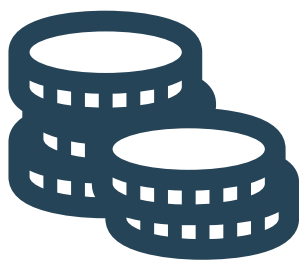
Информативен - напис

www.mojkonsultant.mk

ВОВЕД

Обврзник на данокот на добивка е правно лице резидент на Република Македонија кој остварува добивка од вршење на дејност во земјата и странство.

Резидент е субјект кој е основан или има седиште на територијата на Република Македонија. Обврзник на данокот на добивка е и постојана деловна единица (подружница) на странско лице за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на Република Македонија.

Даночниот обврзник е должен утврдувањето и плаќањето на данокот на добивка да го врши врз основа на образецот ДБ- даночен биланс за оданочување на добивка. Истиот се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за трговските друштва и прописите за сметководство.

Даночниот период за кој се утврдува данокот на добивка е календарската година. Доколку даночниот обврзник работел за период пократок од една календарска година, за даночен период ќе се смета периодот од годината за која работел.

Рокот за доставување на Даночниот биланс за 2024 година е 28 Февруари 2025 година, односно 15 Март 2025 година, за субјектите кои годишната сметка до Централниот регистар ќе ја достават во електронска форма, согласно со одредбите на член 477 став 5 од Законот за трговски друштва. Управата за јавни приходи врши контрола на начинот на пресметувањето, уплатувањето и враќањето на данокот на добивка.

НАПОМЕНА: Овој прирачник е изготвен и применлив за завршната сметка за 2024 година

ДАНОЧНА ОСНОВА

Основа за пресметување на данокот од добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс.

*Основата за пресметување на данокот на добивка се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди.

Основата за зголемува и за непризнаените расходи и помалку искажаните приходи за даночни цели.

Даночна основа = добивка (утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи) + непризнаени расходи + помалку искажани приходи

ДАНОЧНА СТАПКА

Стапката на данок на добивка изнесува 10%.

ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024 ГОДИНА

Образецот ДБ за 2024 година е составен од следниве дела:

- ⇒ Финансиски резултат во Билансот на успех
- ⇒ Непризнаени расходи за даночни цели
- ⇒ Даночна основа
- ⇒ Намалување на даночна основа
- ⇒ Даночна основа по намалување
- ⇒ Пресметан данок на добивка
- ⇒ Намалување на пресметаниот данок на добивка
- ⇒ Пресметан данок по намалување
- ⇒ Посебни Податоци

1. АОП 01 ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

Во зависност од остварениот финансиски резултат за годината, како појдовна точка за утврдување на даночната основа се тргнува од податоците од Билансот на успех и тоа:

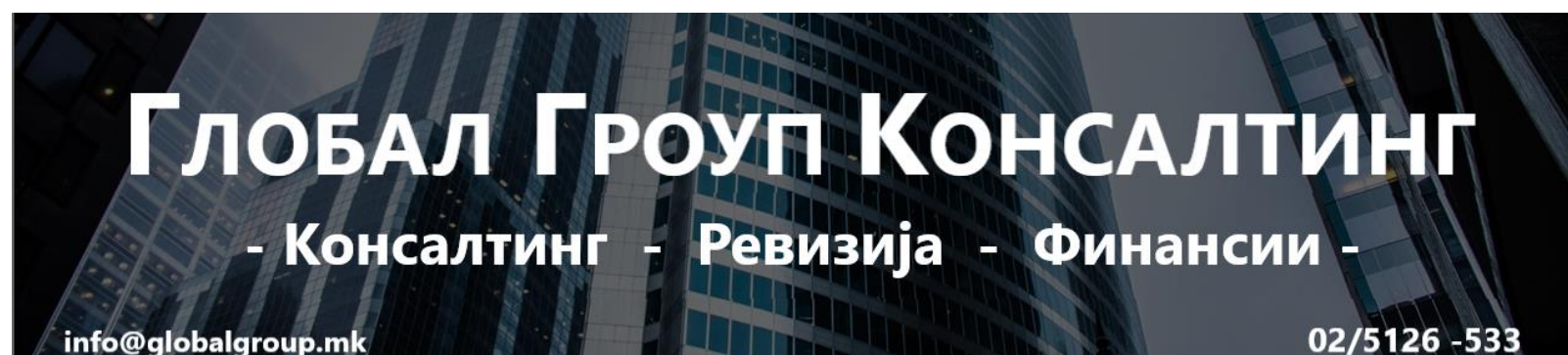
Репери:

- ➔ Добивка пред оданочување (АОП 250 од Биланс на успех)
- ➔ Загуба пред оданочување (АОП 251 од Биланс на успех)

Во зависност од финансискиот резултат се внесува и соодветниот знак.

Доколку друштвото во 2024 година остварило добивка пред оданочување пред износот се внесува знакот “+” (се зема податок од АОП 250 од БУ).

Доколку друштвото во 2024 година остварило загуба пред оданочување пред износот се внесува знакот “-” (се зема податок од АОП 251 од БУ).

2. АОП 02 НЕПРИЗНАЕНИ РАСХОДИ И ПОМАЛКУ ИСКАЖАНИ ПРИХОДИ ЗА ДАНОЧНИ ЦЕЛИ

Во АОП 02 се внесува збирот на износите од АОП 03 до АОП 39.

3. АОП 03 РАСХОДИ КОИ НЕ СЕ ПОВРЗАНИ СО ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ НА СУБЈЕКТОТ, ОДНОСНО НЕ СЕ НЕПОСРЕДЕН УСЛОВ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ДЕЈНОСТА И НЕ СЕ ПОСЛЕДИЦА ОД ВРШЕЊЕТО НА ДЕЈНОСТА

Законот за данок на добивка како даночно признати расходи ги дефинира оние расходи кои се во функција на дејноста на субјектот, односно се непосреден услов за извршување на дејноста на субјектот и се последица од вршењето на таа дејност.

Во АОП 03 се внесуваат расходите кои не се поврзани со вршење на дејноста на субјектот односно не се непосреден услов за вршење на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност.

Примери на расходи кои може да се вклучат во АОП 03 се:

- Неоправдано подигнати и потрошени парични средства од страна на сопственици и на нив блиски лица;
- Расходи за одмор и разонода на сопственици, нивни блиски или одговорни лица;
- Расходи за опремување на приватни објекти за живеење на сопственици, нивни блиски лица или на одговорни лица во Друштвото;
- Користење на основни средства (возила, телефони, компјутери...) за приватни цели;
- Расходи за патувања, сместување, исхрана на надворешни лица невработени во друштвото за неделовни цели;

4. АОП 04 НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ И ДРУГИ ЛИЧНИ ПРИМАЊА ОД РАБОТЕН ОДНОС НАД УТВРДЕНИОТ ИЗНОС

4.1. ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА, ТЕРЕНСКИ ДОДАТОК ИЛИ ОДВОЕН ЖИВОТ

Даночно признат расход е најнискиот износ на дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа, при што исплатите по овој основ меѓусебно се исклучуваат

Начин на пресметка и исплата на дневници

Дневница во полн износ:

- за секои 24 часа поминати на службен пат,
- за остатокот на времето подолго од 12 часа кога службеното патување траело повеќе од 1 ден,
- кога службеното патување трае подолго од 12 часа, а пократко од 24 часа)

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Дневница во пола износ:

- ➔ Ако патувањето трае повеќе од 8, а помалку од 12 часа,
- ➔ како и остатокот од времето поминато на пат подолго од 8 , а пократко од 12 часа, кога службеното патување траело повеќе од 1 ден)

***Налог за службено патување (задолжителен документ) за евидентирање на трошок.**

НАПОМЕНА: Во даночен биланс како непризнаени расходи се внесуваат надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос кои го надминуваат најнискиот износ на дневници за службени патувања, теренски или одвоен живот (приватен сектор).

Ослободени од данок на личен доход до пропишана висина (Член 12 од ЗДЛД)

	ПРИВАТЕН СЕКТОР	ЈАВЕН СЕКТОР
Дневници во земјата	Даночно признат расход 8% од тримесечна нето плата за дневници во земјата (погледни табела бр.1 Дневници во РМ по месеци колона 2)	Даночно признат расход Во законот за извршување на буџетот за 2024 година-дневници за службени патувања во земјата не се пропишани. За јавниот сектор до 19.07.2023 година применлици се одредбите на член 20 од гранскиот колективен договор за органите на државната управа, стручните служби на владата, судовите, јавните обвинителста, казнено поправните и воспитно поправните установи, државното правобранителство, општините, градот Скопје и општините на градот Скопје, агенциите, дондовите и другите органи основани од Собранието на РМ. Од 20.07.2023 година со влегување во сила на Општиот колективен договор за јавниот сектор во однос на дневниците за службени патувања во земјата применливи се одредбите на член 22 од овој колективен договор.
Дневници во странство	- 50% од утврдената дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на управата, - 20% од утврдена дневница, ако издатоците за сместување и исхрана не паѓаат на товар на органот на управата, - 5% од утврдена дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби организирани во странство на мултилатерална и билатерална основа. (Погледни највисоки износи на дневници за службени патувања и селидби во странство на нашата веб страна smetkovoditeli.com.mk со кликување на линкот подолу). <i>Стиснете го копчето Ctrl и кликнете со левото копче од глумчето за да го отворите линкот.</i> >>Дневници за службени патувања во странство<<	- 50% од утврдената дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на управата, - 20% од утврдена дневница, ако издатоците за сместување и исхрана не паѓаат на товар на органот на управата, - 5% од утврдена дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби организирани во странство на мултилатерална и билатерална основа. (Погледни највисоки износи на дневници за службени патувања и селидби во странство на нашата веб страна smetkovoditeli.com.mk со кликување на линкот подолу). <i>Стиснете го копчето Ctrl и кликнете со левото копче од глумчето за да го отворите линкот.</i> >>Дневници за службени патувања во странство<<
Теренски додаток	Во зависност од обезбедените услови за работа на терен (сместување, исхрана и слично) во висина утврдена со колективен договор на ниво на гранка, т.е работодавач- член 35 од ОКДПС	Во зависност од обезбедените услови за работа на терен (сместување исхрана и сл.) – член 21 од ОКДПС
Одвоен живот	60% од тримесечна нето плата <i>Погледни табела бр.2 Надоместоци по месеци за теренски додаток</i>	30% од тримесечна нето плата <i>Погледни табела бр.2 Надоместоци по месеци за теренски додаток</i>

Табела 1 - Дневници во РМ за 2024 година

	Приватен сектор	Јавен сектор
Колона 1	Колона 2	Колона 3
Месец	Дневници за службен пат во земјата (приватен сектор) Даночно признат расход	Дневници за службен пат во земјата (јавен сектор) Даночно признат расход

Табела 2 - Надоместок за одвоен живот во РМ за 2024 година

	Приватен сектор	Јавен сектор
Колона 1	Колона 2	Колона 3
месец	Надоместок за одвоен живот (приватен сектор) Даночно признат расход	Надоместок за одвоен живот (јавен сектор) Даночно признат расход

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

01.01-23.01.2024	3.016	Не се пропишани износи
24.01-22.02.2024	3.069	Не се пропишани износи
23.02-21.03.2024	3.125	Не се пропишани износи
22.03-23.04.2024	3.144	Не се пропишани износи
24.04-22.05.2024	3.168	Не се пропишани износи
23.05-20.06.2024	3.182	Не се пропишани износи
21.06-23.07.2024	3.222	Не се пропишани износи
24.07-21.08.2024	3.275	Не се пропишани износи
22.08-20.09.2024	3.314	Не се пропишани износи
21.09-22.10.2024	3.311	Не се пропишани износи
23.10-21.11.2024	3.307	Не се пропишани износи
22.11-20.12.2024	3.297	Не се пропишани износи
21.12-31.12.2024	3.328	Не се пропишани износи

01.01-23.01.2024	22.621	11.311
24.01-22.02.2024	23.016	11.508
23.02-21.03.2024	23.438	11.719
22.03-23.04.2024	23.579	11.789
24.04-22.05.2024	23.761	11.880
23.05-20.06.2024	23.863	11.931
21.06-23.07.2024	24.169	12.084
24.07-21.08.2024	24.564	12.282
22.08-20.09.2024	24.854	12.427
21.09-22.10.2024	24.830	12.415
23.10-21.11.2024	24.799	12.399
22.11-20.12.2024	24.727	12.364
21.12-31.12.2024	24.962	12.481

4.2. ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ВРАБОТЕН И НА ЧЛЕН НА НЕГОВОТО СЕМЕЈСТВО

Во случај на смрт на вработен, не се оданочува износот на помош во случај на смрт на вработениот во износ од 3 основици (основица = просечна тримесечна нето плата по вработен на ниво на РМ).

Во случај на смрт на член на семејство не се оданочува износот во износ од 2 основици (основица = просечна тримесечна нето плата по вработен на ниво на РМ).

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
	Даночно признат расход	Даночно признат расход
смрт на вработен	не се оданочува износот во висина на три просечни месечни нето плати по работник во РМ Види Табела 3	не се оданочува износот во висина на две просечни месечни нето плати по работник во РМ Види Табела 3
смрт на член на семејство	не се оданочува износот во висина на две просечни нето плати по работник во РМ Види Табела 4	не се оданочува износот во висина на една просечна нето плата по работник во РМ Види Табела 4

Табела 3 Надоместок за смрт на вработен во РМ за 2024 година (приватен/јавен сектор)

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
Месец	Надоместок за смрт на вработен (приватен сектор) Даночно признат расход	Надоместок за смрт на вработен (јавен сектор) Даночно признат расход
01.01-23.01.2024	113.106	68.728
24.01-22.02.2024	115.080	76.718
23.02-21.03.2024	117.189	68.728
22.03-23.04.2024	117.894	79.084
24.04-22.05.2024	118.803	78.552
23.05-20.06.2024	119.313	80.992
21.06-23.07.2024	120.843	41.085
24.07-21.08.2024	122.820	82.504
22.08-20.09.2024	124.272	83.878
21.09-22.10.2024	124.149	81.922
23.10-21.11.2024	123.993	82.194
22.11-20.12.2024	123.636	83.170
21.12-31.12.2024	124.809	84.268

* Трошокот се докажува врз основа на посмртница, издадена од надлежен орган за чување на матичната книга на умрените, лична карта на член на семејството и одлука на раководството на Друштвото

Табела 4 Надоместок за смрт на член на семејството во РМ за 2024 година (приватен/јавен сектор)

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
месец	Надоместок за смрт на член на семејство (приватен сектор) Даночно признат расход	Надоместок за смрт на член на семејство (јавен сектор) Даночно признат расход
01.01-23.01.2024	75.404	34.464
24.01-22.02.2024	76.720	38.359
23.02-21.03.2024	78.126	34.364
22.03-23.04.2024	78.596	39.542
24.04-22.05.2024	79.202	39.276
23.05-20.06.2024	79.542	40.496
21.06-23.07.2024	80.562	41.085
24.07-21.08.2024	81.880	41.252
22.08-20.09.2024	82.848	41.939
21.09-22.10.2024	82.766	40.961
23.10-21.11.2024	82.662	41.097
22.11-20.12.2024	82.424	41.585
21.12-31.12.2024	83.206	42.134

* Трошокот се докажува врз основа на извод на умрени и изјава на вработениот и одлука на раководството на Друштвото

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

НАПОМЕНА: Надоместоците за помош во случај на смрт на вработениот или член на неговото семејство се Ослободени од данок на личен доход до пропишана висина (Член 12 од ЗДЛД)

4.3. ПОМОШ ЗА ПРЕТРПЕНИ ШТЕТИ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ

Согласно одредбите на член 35 став 2 алинеја 3 од ОКДПСОС, во случај на потешки последици од елементарни непогоди, на вработениот му се исплатува надоместок во висина на просечна месечна плата по работник во РМ исплатена во последните три месеци, врз основа на Одлука од страна на работодавачот.

Приватен сектор: На вработениот му се исплатува надоместок во висина на **просечна месечна плата по работник во РМ исплатена во последните три месеци**, врз основа на Одлука од страна на работодавач.

Јавен сектор: Не е пропишан надоместок

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
Помош за претрпени штети од елементарни непогоди	Даночно признат расход не се оданочува износот во висина на една тримесечна нето плата по работник во РМ – член 35 од ОКДПС Види Табела 5	Даночно признат расход Не е пропишано

Табела бр.5 - Помош за претрпени штети од елементарни непогоди - Даночно признат расход

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
Месец	Помош за претрпени штети од елементарни непогоди (приватен сектор) Даночно признат расход	Помош за претрпени штети од елементарни непогоди (приватен сектор) Даночно признат расход
01.01-23.01.2024	37.702	Не е пропишан износ
24.01-22.02.2024	38.360	
23.02-21.03.2024	39.063	
22.03-23.04.2024	39.298	
24.04-22.05.2024	39.601	
23.05-20.06.2024	39.771	
21.06-23.07.2024	40.281	
24.07-21.08.2024	40.940	
22.08-20.09.2024	41.424	
21.09-22.10.2024	41.383	
23.10-21.11.2024	41.331	
22.11-20.12.2024	41.212	
21.12-31.12.2024	41.603	

**Потребни документи и начин на утврдување: Потврда од Дирекцијата за заштита и спасување, МВР, или друг надлежен орган, изјава на вработениот и одлука на раководството на Друштвото.*

**Согласно одредбите од член 42 став 2 од ОКДПСОС, во случај на прогласување вонредна или кризна состојба, поради елементарни или друг вид на непогоди, прогласени со Одлука на Владата на РМ или друг надлежен орган или Институција, работодавачот може на работникот кој работи во приватните субјекти односно живее во подрачјата погодени од временските или елементарните непогоди, да одобри и поголем број на слободни денови за периодот кој е опфатен согласно одлуката за прогласување на вонредна или кризна состојба, поради елементарни или друг вид на непогоди, донесена од Владата на РМ или друг надлежен Орган или Институција*

НАПОМЕНА: Надоместоците за претрпени штети од елементарни непогоди се ослободени од данок на личен доход до пропишана висина (Член 12 од ЗДЛД)

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

4.4. ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ ВО ПЕНЗИЈА

Даночно признат расход е најнискиот износ на отпремнина која се дава при заминување во пензија утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа.

Согласно член 9 став 1 точка 2 алинеја 4 од Законот за данок на добивка, како даночен расход се признава во висина од двократен износ од основицата. Правото на исплатување на надоместокот по основ на отпремнина при заминување во пензија, зависи од остварување на правото на пензија, врз основа на одредбите од Законот за ПИО.

Приватен сектор: На вработениот му се исплатува надоместок во висина од две просечни месечни нето плати по работник исплатени во РМ во последните три месеци.

Јавен сектор: На вработениот му се исплатува надоместок во висина од две месечни нето плати.

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
	Даночно признат расход	Даночно признат расход
Отпремнина при заминување во пензија	не се оданочува износот во висина на две тримесечни нето плати по работник во РМ – член 35 од ОКДПС Види Табела 6	не се оданочува износот во висина на две месечни нето плати по работник во РМ – Види Табела 6

Табела 6 - Отпремнина при заминување во пензија - Даночно признат расход

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
Месец	Отпремнина при заминување во пензија (приватен сектор) Даночно признат расход	Отпремнина при заминување во пензија (јавен сектор) Даночно признат расход
01.01-23.01.2024	75.404	77.686
24.01-22.02.2024	76.720	76.718
23.02-21.03.2024	78.126	79.996
22.03-23.04.2024	78.596	79.084
24.04-22.05.2024	79.202	78.552
23.05-20.06.2024	79.542	80.992
21.06-23.07.2024	80.562	82.170
24.07-21.08.2024	81.880	82.504
22.08-20.09.2024	82.848	83.878
21.09-22.10.2024	82.766	81.922
23.10-21.11.2024	82.662	82.194
22.11-20.12.2024	82.424	83.170
21.12-31.12.2024	83.206	84.268

НАПОМЕНА: Отпремнината при заминување во пензија е Ослободена од данок на личен доход до пропишана висина (Член 12 од ЗДЛД)

Потребни документи и начин на утврдување: *Известување од кадровското одделение на друштвото и Одлука за исплата на отпремнина при заминување во пензија од раководството на друштвото.*

4.5. ИСПРАТНИНА ЗА ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК (ОТКАЗ ОД ДЕЛОВНИ ПРИЧИНИ)

Овој надоместок согласно Законот за работните односи, е со варијабилна вредност, во зависност од годините поминати во работен однос, кај ист работодавач.

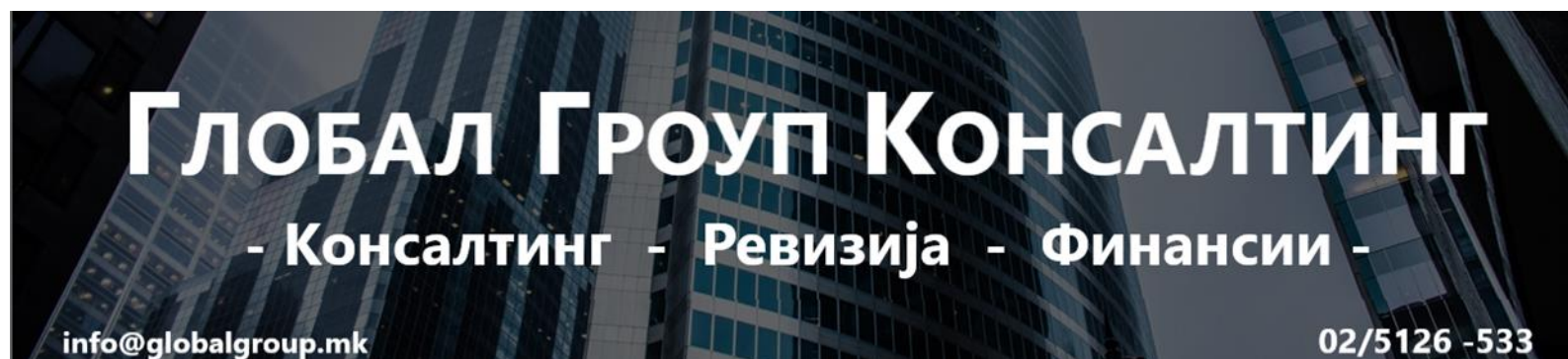
Согласно член 97 од Законот за работни односи како основица за пресметка на испратнината која се утврдува од просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот не смее да биде помала од 50% од просечната нето плата исплатена по работник во РМ во последниот месец пред отказот.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Испратнина - во случај на технолошки вишок	
Години поминати во работен однос	Висина на плата
До 5 години	Една *нето плата
Од 5 до 10 години	Две ипол нето плати
Од 10 до 15 години	Три и пол нето плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол нето плати
Од 20 до 25 години	Шест нето плати
Над 25 години	Седум нето плати

Работен однос се смета времето поминато во работен однос кај ист работодавец и работниот однос на претходниот работодавец на кој поради настанатата статусна промена, правен следбеник е последниот работодавец.
 Испратнитата се исплатува со денот на престанокот на работниот однос поради деловни причини.

***Основица за пресметка на испратнината е просечната нето плата на работникот во последните шест месеца пред отказот**

Најнизок износ на испратнина за технолошки вишок во 2024 година		
Колона 1 Месец	Колона 2 Просечна нето плата	Колона 3 50% од просечна нето плата (најнизок износ на испратница)
01.01-23.01.2024	38.843	19.422
24.01-22.02.2024	38.843	19.422
23.02-21.03.2024	39.998	19.999
22.03-23.04.2024	39.542	19.771
24.04-22.05.2024	39.276	19.638
23.05-20.06.2024	40.496	20.248
21.06-23.07.2024	41.085	20.543
24.07-21.08.2024	41.252	20.626
22.08-20.09.2024	41.939	20.970
21.09-22.10.2024	40.961	20.481
23.10-21.11.2024	41.097	20.549
22.11-20.12.2024	41.585	20.793
21.12-31.12.2024	42.134	21.067

НАПОМЕНА: Испратнината за технолошки вишок е ослободена од данок на личен доход до пропишана висина (Член 12 од ЗДЛД)

Потребни документи и начин на утврдување: Известување од кадровското одделение на друштвото и Одлука на раководството на друштвото, како и почитување на критериумите и процедурата врз основа на членови 95,96 и 97 од ЗРО и член 13 на ОКДС.

4.6. РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

Износот на регрес за годишен одмор во висина од 80% од просечната месечна бруто плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата претставува даночно признат расход од аспект на данокот на добивка.

За вработените во приватен сектор, правото на регрес за годишен одмор е утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството (ОКД-ПС). Според ОКД-ПС, регрес за годишен одмор предвиден е за работниците кои се во работен однос најмалку 6 месеци кај истиот работодавач во календарската година.

Минималниот износ за исплата на регрес за годишен одмор утврден со ОКД-ПС од најмалку 40% од *основицата.

***Основицата за пресметување на надоместоците на работниците претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три**

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

месеци. Регресот за годишен одмор се исплатува еднаш во текот на годината. Износот се утврдува според основицата која важи на денот на донесувањето на Одлуката за исплата.

*Од аспект на данокот од добивка, под исплатен регрес се смета бруто износот во кој е содржан и данокот на личен доход

Приватен сектор		Јавен сектор
Колона 1	Колона 2	Колона 3
	Даночно признат расход	Даночно признат расход
Приватен сектор	80% од месечна бруто плата Минимален износ за исплата 40% од тримесечна нето плата -член 35 ОКДПС-види табела подолу	- 60% од една месечна нето плата согласно Законот за исплата на палти
	Подлежи на оданочување со ДЛД	Подлежи на оданочување со ДЛД

Приватен сектор					Јавен сектор	
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6	Колона 1
Месец	Основица за пресметување на даночно признат расход	Најнизок нето износ на регрес	Данок на личен доход	(бруто износ) колона 2+ колона 3	Регрес за годишен одмор (приватен сектор). Даночно признат расход 80% од месечна бруто плата *во бруто износ	60% од една месечна нето плата согласно Закон за исплата на плати
01.01-23.01.2024	58.349	15.081	1.676	16.757	46.679	23.306
24.01-22.02.2024	57.609	15.344	1.705	17.049	46.087	23.015
23.02-21.03.2024	60.036	15.625	1.736	17.361	48.029	23.999
22.03-23.04.2024	59.392	15.719	1.746	17.466	47.514	23.725
24.04-22.05.2024	58.967	15.840	1.760	17.600	47.174	23.566
23.05-20.06.2024	60.803	15.908	1.767	17.676	48.642	24.298
21.06-23.07.2024	61.703	16.112	1.790	17.902	49.362	24.651
24.07-21.08.2024	62.032	16.376	1.820	18.196	49.626	24.751
22.08-20.09.2024	62.964	16.570	1.841	18.411	50.371	24.751
21.09-22.10.2024	61.569	16.553	1.839	18.392	49.255	25.163
20.10-20.11.2024	61.806	16.532	1.837	18.369	49.445	24.658
22.11-20.12.2024	62.573	16.485	1.832	18.317	50.058	24.951
21.12-31.12.2024	63.392	16.641	1.849	16.641	50.714	24.951

Сметководствено евидентирање: Врз основа на Одлука за исплата на регрес за годишен одмор-даночно признат расход

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	423		Регрес за годишен одмор (даночно признат расход)	545.867	
		242	Обврски за регрес за годишен одмор		491.280
		235	Обврски за данок на личен доход		54.587
			По одлука за исплата на регрес за годишен одмор		

Друштвото "Тест АА", донело одлука за исплата на регрес за годишен одмор на своите вработени. Друштвото заклучно со датумот на носење на одлука брои 30 вработени кои ги исполнуваат условите за исплата на регрес.

Раководството одлучува да се исплати минималниот износ за тој месец предвиден според Податоците за плата од тој месец.

*Податоците се земени од Соопштението на Државен завод за статистика од 24.07.2024 година

Нето плата за тромесечие: 40.940 денари
 Најнизок пропишан износ: 40.940 * 40% = 16.376 денари
 Месечна бруто плата по вработен: 62.032 денари
 Даночно признат расход = 49.626 денари

Податоци:
Број на вработени= 30.
Износ за исплата = 16.376 денари.
Данок на личен доход = 30 вработени * 16.376 денари = 491.280 денари * 11,1111% = 54.587 денари.

Бруто износ на регрес за годишен одмор за исплата за сите вработени = 491.280 + 54.587 денари = 545.867 денари.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Сметководствено евидентирање: Врз основа на Одлука за исплата на регрес за годишен одмор-даночно непризнат расход

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	423		Регрес за годишен одмор (даночно признат расход)	1.488.780		Друштвото "Тест АА", донело одлука за исплата на регрес за годишен одмор на своите вработени. Друштвото заклучно со датумот на носење на одлука брои 30 вработени кои ги исполнуваат условите за исплата на регрес. Раководството одлучува да се исплати износ од 60.000 денари нето по вработен *Податоците се земени од Соопштението на Државен завод за статистика од 24.07.2024 година Нето плата за тромесечие: 40.940 Најнизок пропишан износ: 40.940 * 40% = 16.376 денари Месечна бруто плата по вработен: 62.032 денари Даночно признат расход: 62.032 * 80% = 49.626 денари Податоци: Број на вработени= 30. Износ за исплата = 60.000 денари. Данок на личен доход = 30 вработени * 60.000 денари = 1.800.000 денари * 11,1111% = 200.000 денари. Регрес за годишен одмор = 1.800.000 + 200.000 денари = 2.000.000 денари. Признат расход за данок на добивка = 30 вработени * 49.626 денари = 1.488.780 денари. Износ кој се враќа во даночен биланс за 2024 година, како даночно непризнат расход = 2.000.000 – 1.488.780 = 511.220 денари.
	4231		Регрес за годишен одмор (даночно непризнат расход)	511.220		
		242	Обврски за регрес за годишен одмор		1.800.000	
		235	Обврски за данок на личен доход		200.000	
			По одлука за исплата на регрес за годишен одмор			

НАПОМЕНА: Надоместок на регрес за годишен одмор подлежи на оданочување со данок на личен доход.

4.7. ЈУБИЛЕЈНИ НАГРАДИ

Износот на јубилејни награди за најмалку десет години работа кај ист работодавач во висина на просечна месечна плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата.

Според Законот за работни односи, работникот има право на надоместување на трошоците поврзани со работа. Јубилејната награда е утврдена како трошок поврзан со работа со член 113 став (2) од ЗРО. Според член 35 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството (ОКДПС-ОС), јубилејната награда се исплатува за 10 години работење кај ист работодавач, во висина на една основица (основица = просечна месечна нето плата по работник по РМ, исплатена во претходните три месеци).

Колона 1	Приватен сектор	Јавен сектор
	Колона 2	Колона 3
	Даночно признат расход	Даночно признат расход
Јубилејни награди	не се оданочува износот во висина на една тримесечна нето плати по работник во РМ – член 35 од ОКДПС Види Табела 7	Нема пропишан износ – Види Табела 7

Табела 7 - Јубилејна награда (приватен сектор) Даночно признат расход

НАПОМЕНА: Износот на јубилејна награда подлежи на оданочување со данок на личен доход.

Колона 1 Месец	Приватен сектор	Јавен сектор
	Колона 2 Јубилејна награда (приватен сектор) Даночно признат расход	Колона 3 Јубилејна награда (јавен сектор) Даночно признат расход
01.01-23.01.2024	37.702	Не е пропишан износ
24.01-22.02.2024	38.360	
23.02-21.03.2024	39.063	
22.03-23.04.2024	39.298	
24.04-22.05.2024	39.601	
23.05-20.06.2024	39.771	
21.06-23.07.2024	40.281	
24.07-21.08.2024	40.940	
22.08-20.09.2024	41.424	
21.09-22.10.2024	41.383	
23.10-21.11.2024	41.331	
22.11-20.12.2024	41.212	

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

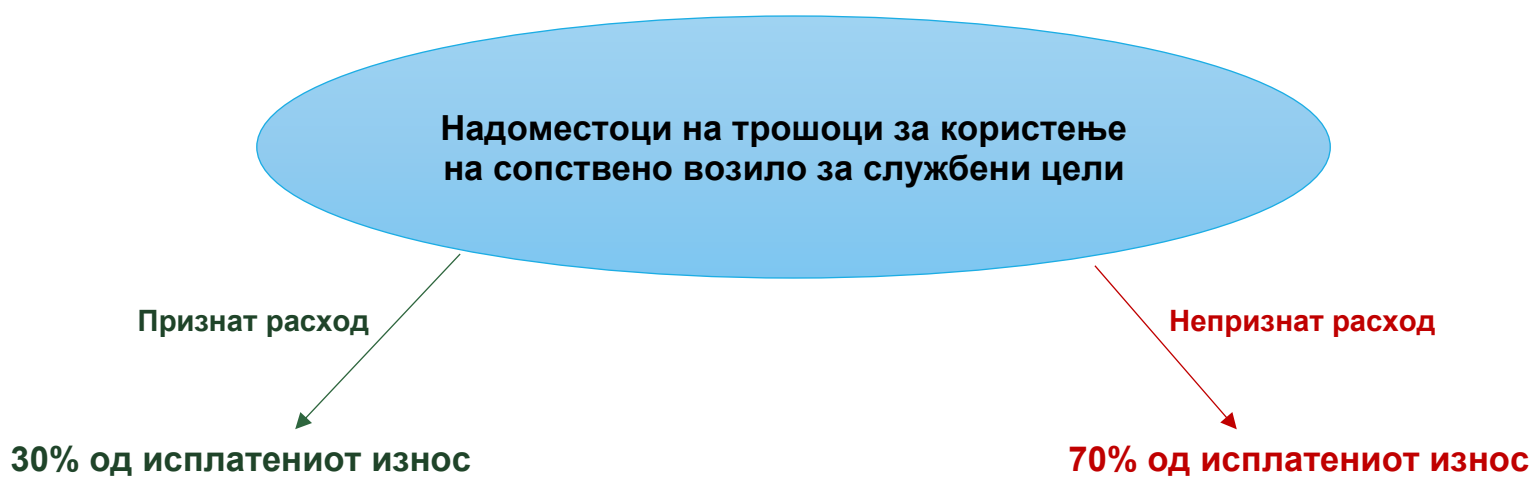
4.8. НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВЕЦОТ

Согласно Законот за данок на добивка („Службен весник на РМ“ број 290/2020 од 07.12.2020 година), во однос на надоместоците на трошоци за користење на сопствено возило за потребите на работодавачот (сопствено возило за службени цели) третманот е следен:

Надоместоците на трошоци за користење на сопствено возило на вработениот за потребите на работодавачот над 60.000 денари годишно по вработен, претставуваат непризнат расход, согласно измената на членот 9 став 1 точка 2 алинеја 8 од Законот за данок на добивка.

Според измената, 30 % од надоместокот на трошоци за користење на приватно возило за службени цели претставува признат расход од аспект на данокот на добивка а 70% од износот претставува непризнат расход.

Согласно горе наведеното, 30 % од надоместокот на трошоци за користење на приватно возило за службени цели е признат расход, а 70% е непризнат расход, но најмногу до износот од 60.000 денари/ годишно по вработен.

НАПОМЕНА: Ослободен од данок на личен доход е надоместокот на трошоците за користење сопствен автомобил за потребите на работодавачот во висина од 30% од цената на литар гориво што го користи автомобилот за секој изминат километар, а најмногу до 3.500 денари месечно.

Пример:

Лицето АА од Веница за потребите на својот работодавач Друштвото Тест АА еднаш месечно оди на службено патување во Скопје со својот сопствен автомобил при што поминува 240км во двата правца.

За наведеното службено патување се изготвува патен налог .

Цената на литар гориво по претпоставка изнесува 62 денари. (за илустрација на пример)

ЦЕНА НА ЛИТАР ГОРИВО* ПОМИНАТ КИЛОМЕТАР * 30% = НАДОМЕСТ ВО ДЕНАРИ ЗА ИСПЛАТА

Податоци:

Поминати километри= 240км
 Цена на литар гориво = 62 денари
 Надомест во денари за исплата = 240км* 62 денари * 30% = 4.464 денари

За цели на длд одлободено од данок до износ од 3.500 денари
 Даночна основа за Данок на личен доход = 4.464 денари – 3.500 денари= 1.164 денари
 Данок на личен доход = 1.164 * 11,1111% = 129 денари
 Бруто доход кој се оданочува = 1.164 + 129 = 1.293
 Вкупен трошок за едно службено патување = 4.464 денари + 129 денари = 4.593 денари

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Под претпоставка дека патувал секој месец, вкупниот трошок за 12 месеци во 2024 година изнесува = 12 месеци * 4.593 денари = 55.116 денари

- Вкупен надомест за користење на сопствен автомобил за приватни цели = 55.116 денари
- Даночно признат расход -30% од исплатениот износ но најмногу до 60.000 годишно (55.116 *30%)= 16.535
- **Износ за кој се зголемува даночна основа = 55.116 – 16.535 = 38.581**

Преглед на цените на горивата за 2024 година можете да најдете на нашата веб страна: smetkovoditeli.com.mk

4.9. НАДОМЕСТОК ЗАРАДИ НЕПРЕКИНАТО БОЛЕДУВАЊЕ

износот на надоместокот заради непрекинато боледување подолго од шест месеци предизвикано со повреда на работа или професионално заболување во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци и објавена од Државниот завод за статистика – претставува даночно признат расход од аспект на данокот на добивка

Според член 35-б од Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството, за непрекинато боледување подолго од 6 месеци поради повреда на работа или професионално заболување согласно колективен договор на ниво на дејност или на ниво на работодавач се исплатува надоместок во висина од *основицата.

**Основицата за пресметување на овој надоместок претставува просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци.*

Колона 1	Приватен сектор Колона 2	Јавен сектор Колона 3
	Даночно признат расход	Даночно признат расход
Надоместок заради непрекинато работење	не се оданочува износот во висина на една просечна тримесечна нето плата по работник во РМ – член 35 од ОКДПС Види Табела 9	Не се оданочува износот во висина на една просечна исплатена месечна нето плата во органот кај што работи работникот Види Табела 9

Табела 9 - Надоместок заради непрекинато боледување - даночно признат расход

Колона 1 Месец	Приватен сектор	Јавен сектор
	Колона 2 Надоместок заради непрекинато работење (приватен сектор) Даночно признат расход	Колона 3 Надоместок заради непрекинато работење (јавен сектор)
01.01-23.01.2024	37.702	Просечна месечна нето плата по орган
24.01-22.02.2024	38.360	Просечна месечна нето плата по орган
23.02-21.03.2024	39.063	Просечна месечна нето плата по орган
22.03-23.04.2024	39.298	Просечна месечна нето плата по орган
24.04-22.05.2024	39.601	Просечна месечна нето плата по орган
23.05-20.06.2024	39.771	Просечна месечна нето плата по орган
21.06-23.07.2024	40.281	Просечна месечна нето плата по орган
24.07-21.08.2024	40.940	Просечна месечна нето плата по орган
22.08-20.09.2024	41.424	Просечна месечна нето плата по орган
21.09-22.10.2024	41.383	Просечна месечна нето плата по орган
23.10-21.11.2024	41.331	Просечна месечна нето плата по орган
22.11-20.12.2024	41.212	Просечна месечна нето плата по орган
21.12-31.12.2024	41.603	Просечна месечна нето плата по орган

НАПОМЕНА: Износот на надоместок заради непрекинато боледување подлежи на оданочување со **данок на личен доход.**

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

4.10. НАДОМЕСТОК ПРИ СЕЛИДБИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ

Износот на надоместокот, при селидби на вработените за потребите на работодавачот, во висина на стварните трошоци, направени за превоз на покуќнината и на семејството – претставува даночно признат расход

Опис	Вид на признат трошок
На релации на кои транспортираат бродови	Се признаваат трошоците за контејнер
Превоз на предмети од станот до соодветното превозно средство	Се признаваат трошоците врз основа на соодветна сметка
Пакување на покуќнината, селидба на лица за службен престој во странство, како и за враќање од службен престој во странство	Се признаваат во висина на реалниот износ.
Издатоците за осигурување на покуќнината кај осигурителните друштва во РМ, што се испраќаат од РМ во странство и од странство во РМ	Се пресметуваат до вредноста што се утврдува со тарифите на осигурителните друштва

5. АОП 05 НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ШТО НЕ СЕ УТВРДЕНИ СО ЧЛЕН 9 СТАВ 1 ТОЧКА 2 ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА

Во ова АОП 05 се внесуваат надоместоците на трошоци и други лични примања од работен однос што не се утврдени со член 9 став 1 точка 2 од Законот за данок на добивка како и член 4 став 2 алинеја 12 од Правилникот.

Во ова АОП може да се внесат и надоместоци кои не се утврдени со член 9 став 1 точка 2 од Законот за данок на добивка, како што се следните:

- Новогодишен надоместок на вработените, заедно со данокот на личен доход
- Надоместоци за време на неплатен одмор, заедно со данокот на личен доход
- Подигнати, потрошени парични средства како материјални трошоци, за кои не постои материјален документ
- Неоправдани исплати без основ, со вклучен данок на личен доход

Согласно член 3 од Законот за изменување и дополнување на ЗДЛД, кој се применува од 01 јануари 2024 година беа пропишани 3 нови точки во член 15 став од ЗДЛД кои се оданочуваат со данок на доход и тоа:

- Користење на станбени згради или станови кои се во сопственост на работодавачот или кои работодавачот ги користи по основ на закуп или по друг основ
- Користење на службени моторни возила или други превозни средства за приватни цели, вклучувајќи и превоз од и до работното место
- Стекнување со хартии од вредност и учество во капиталот на работодавачот и кај поврзани лица со работодавачот без надоместок или по цена пониска од пазарната.

Во членот 16 од истиот закон е дефинирана и даночната основа на која ќе се плаќа данок на доход на овие нови категории на доход од работа и тоа:

- Износот на закупнината што може да се постигне според локални прилики за случен имот што се дава на користење под приближно еднакви услови, а во случај на закуп или по друг основ, износот на закупнината кој работодавачот го платил

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

- Износот од 1% од сметководствената вредност на моторно возило на 31 декември во претходната година, а доколку вработениот платил надомсток за користење, намален за износот на надоместокот кој вработениот го платил за користењето, месечно
- Износот од 1% од набавната вредност на моторното возило во годината во која е набавено возилото, односно износот од 1% од набавната вредност на моторното возило намалена за пресметаната амортизација со примена на амортизационата стапка утврдена со Номенклатурата на средствата за амортизација, во случај кога моторното возило е набавено врз основа на договор за лизинг, месечно
- Пазарната цена на хартиите од вредност и учеството во капиталот (удели) на денот на стекнувањето, односно разликата помеѓу пазарната цена и цената платена од страна на вработениот.

6. АОП ОБ ТРОШОЦИ ЗА ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА И ПРЕВОЗ НАД ИЗНОСИТЕ УТВРДЕНИ СО ЗАКОН

Трошоците за организирана исхрана и превоз во јавниот сообраќај на вработените, над износите утврдени со закон.

Што се подразбира под организирана исхрана и колку е дозволеениот лимит за 2024 година по вработен ?

Организирана исхрана, во смисла на точка 3) на членот 9 од Законот подразбира постоење на организациона единица во рамките на деловниот процес на работодавачот, во која на организиран начин работодавачот самостојно или со посредство на други компании врз основа на склучен договор за приготвување и дистрибуција на топол оброк им обезбедува исхрана на вработените.

Организираната исхрана може да се јави кога местоположбата на извршувањето на работите и работните задачи кај работодавачот (фабрика, истурена градежна и др. оператива, рудник и сл.) или природата на работењето не им овозможува на вработените лица да се обезбедат со храна на друг начин.

Трошокот за исхрана на вработените, доколку исхраната е организирана се утврдува во висина од 20% од просечната нето плато по работник, исплатена во претходната година, како даночно признат расход, односно износ на просечна нето плата за 2023 година **36.614 денари * 20% = 7.323 денари** (дозволен износ за организирана исхрана месечно по вработен).

<p>Друштвото Тест АА за месец ноември 2024 година за своите 30 вработени искажал трошоци за исхрана во вкупен износ од 250.000 денари.</p> <p>Даночно признат расход по вработен на месечно ниво = 7.323 денари Број на вработени = 30 Даночно признат расход 7.323 денари * 30 вработени = 219.690 денари</p> <p>Поголем трошок од даночно дозволеениот = 250.000 денари – 219.690 денари = 30.310 денари Данок на личен доход = 30.310 * 11,1111% = 3.368 денари</p> <p>Даночно непризнат расход= 30.310 денари + 3.368 денари 33.678 денари</p>
--

Што се подразбира под организиран превоз и колку е дозволеениот лимит за 2024 година по вработен ?

Организиран превоз, во смисла на точка 3 на членот 9 од Законот, подразбира посебен линиски превоз само за определена група патници со исклучување на други патници. Со посебниот линиски превоз на патници се врши превоз на работници од дома до местото на работа и обратно, врз основа на договор склучен во писмена форма меѓу правното лице нарачател на превозот и превозникот согласно Законот за превоз во јавниот сообраќај.

7. АОП 07 ТРОШОЦИ ЗА ХОТЕЛСКО СМЕСТУВАЊЕ ВО ИЗНОС НАД 6.000 ДЕНАРИ ДНЕВНО ПО ЛИЦЕ И ТРОШОЦИ ЗА ПРЕВОЗ НА ЛИЦА КОИ НЕ СЕ ДОКУМЕНТИРАНИ

Надоместоци на трошоци за хотелско сместување (категиорија повисока од четири ѕвездички) во износ над 6.000 денари дневно по лице и надоместоци на трошоци за превоз на лица кои не се вработени кај исплатувачот, а се ангажирани во функција на дејноста на исплатувачот (во земјата и во странство), доколку истите не се документирани – претставуваат даночно непризнат расход

Под документирани согласно Правилникот за ддв излезен во Службен весник на РМ бр.6 од 10.01.2020 година се подразбира: фактура за сместување на лицата, фактура за извршениот превоз (приложување на авионска карта или други документи од кои непосредно може да се утврди поврзаност помеѓу лицата, направените трошоци и временскиот период во кој е извршена работата.

8. АОП 08 ТРОШОЦИ ЗА ИСХРАНА НА ВРАБОТЕНИТЕ КОИ РАБОТАТ НОЌНО ВРЕМЕ НАД ИЗНОСИТЕ УТВРДЕНИ СО ЗАКОН

Надоместокот на трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време, над износите утврдени со Законот за работните односи;

Согласно член 128 став (3) точка 2 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/2005...120/2018) е предвидено работниците кои работат ноќно време (меѓу 22 часот и 6 часот наредниот ден) имаат право на соодветна храна или надоместок на трошоци за исхрана во висина од 20% од просечната нето плата по работник исплатена во Република Македонија во претходната година, сразмерно за деновите кога работникот работи ноќе. Надоместокот на трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време до износите утврдени со закон се даночно признат расход.

Согласно измената во Законот за данок на добивка, даночно признат расход е надоместокот на трошоците за исхрана на вработените кои работат ноќно време до износите утврдени со закон.

Пример:

Утврдување и пресметка на надоместок за исхрана при ноќна работа	
Утврдување на надоместок за исхрана при ноќна работа	Декември 2024
Месечен фонд на часови за месецот за кој се утврдува	176
Се дели со 8 работни часа	8
Се добива податок за работни денови	22
Се множи со минимум 3 часа ноќна работа	3
Минимален број на часови кои работникот треба да ги исполнува за да му следува надоместок за исхрана за ноќна работа (21*3)	66

Забелешка: Доколку работникот работи помалку од минималниот број на часови кои треба да ги исполнува за да му следува надоместокот истиот нема право на надоместок и не продолжува со пресметката дадена подолу:

Пресметка на износ за исплата за надоместок за исхрана при ноќна работа	
Просечна нето плата по работник исплатена во РМ во претходната 2023 година	36.614
Надоместок на трошоци за исхрана во висина од 20% од просечната нето плата по работник исплатена во РМ во претходната 2023 година	7.323
Месечен фонд на часови за месецот за кој се пресметува	176

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Месечен надоместок за исхрана по работен час	41.61
Часови на ноќна работа во месецот	72
Надоместок на трошок за исхрана сразмерно за деновите на ноќна работа за месецот	2.996

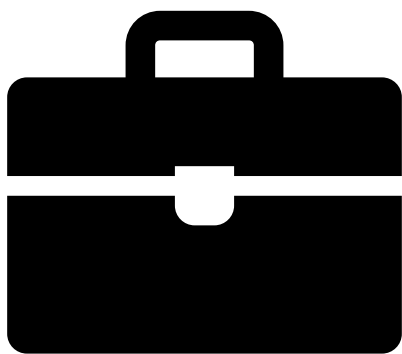
Калкулаторот можете да го превземете на нашата веб страна Smetkovoditeli.com.mk во делот е-калкулатори.

Работодавачот го исплатува износот од 2.996 денари за месецот во 2024 година, без данок на личен доход, директно на трансакциска сметка на работникот.

За цели на данокот на добивка вкупниот износ на надоместок исплатен до пропишаниот износ претставува даночно признат расход.

9. АОП 09 ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА МЕСЕЧНИ НАДОМЕСТОЦИ НА ЧЛЕНОВИ НА ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ НАД ВИСИНАТА УТВРДЕНА СО ЗАКОН

Трошоците по основ на месечните надоместоци на членовите на органите на управување над 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Македонија, при што како надоместоци на членови на органите на управување се сметаат месечниот надоместок, односно пашал, надоместоците за патни и дневни трошоци – се непризнат расход од аспект на данок на добивка.

За органи на управување, а во согласност со Правилникот за ДД се сметаат сите управни органи и органи на надзор, согласно Законот за трговски друштва.

Во ова даночно ограничување во висина од 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година се однесува и на уплатите на управителите на трговски друштва кои не се во работен однос кај друштвото.

**износот на пресметани, а неисплатени надоместоци на членовите на управување ја зголемува даночната обврска во целост.*

**трошоците за користење на патнички возила, за храна и пијалоци, за подароци, за набавка на движен и недвижен имот не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.*

Просечна месечна бруто плата исплатена во претходната година 2023 изнесува = 54.916 денари

Даночно признат расход = 54.916 денари * 50% = 27.458 денари

Пример:

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	449		Менаџерски договор-даночно признат расход	329.496		Лицето НН, вработено во друштво за трговија и услуги Друштво "Тест АА" е назначено како управител во Друштвото "Тест ББ". На истото лице по основ на менаџерски договор му се исплаќа месечен надоместок во износ од 30.000 денари. Пресметка: Нето надоместок за 2024 година = 30.000 денари * 12 месеци = 360.000 денари Данок на личен доход = 360.000 денари * 11,1111% = 40.000 денари Бруто надомест = 360.000 денари + 40.000 денари = 400.000 денари Даночно признат расход за цели на данок на добивка = 27.458 денари * 12 месеци = 329.496 денари Износ на даночно непризнат расход = 400.000 денари – 329.496 денари = 70.504 денари
	449		Менаџерски договор-даночно непризнат расход	70.504		
		220	Обврски спрема менаџери		360.000	
		235	Обврски по основ на данок на личен доход		40.000	
			По менаџерски договор			

10. АОП 10 ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА УПЛАТЕНИ ДОБРОВОЛНИ ПРИДОНЕСИ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД НАД ВИСИНАТА УТВРДЕНА СО ЗАКОН

Согласно пропишаните измени во Законот за данок на добивка, а во корелација и со Законот за данок на личен доход (**даночно признати расходи** ќе бидат трошоците по основ на уплатени доброволно придонеси во доброволен пензински фонд само до износот од две просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во Републиката, на годишно ниво по вработен.

Друштвото “Тест АА”, на еден од своите вработени извршило уплата на придонес за доброволен пензиски фонд за 2024 година во износ од 300.000 денари.

- Просечната месечна бруто плата (февруари 2024) исплатена во 2023 година изнесува 54.916 денари
54.916 денари * 2 = 109.832 денари-даночно признат трошок за цели на данок на добивка кај правни лица при составување на ДБ (доброволен пензиски фонд)
- Просечна месечна бруто плата (јануари 2024) изнесува 57.609 денари
57.609 денари * 2= 115.218 денари -признат трошок за платена премија за вработени лица и за обврзникот кој остварува доход од самостојна дејност кај ТП и СВД (доброволен пензиски фонд)

Важно!!!

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РСМ” бр.274/22) се оданочуваат со данок на доход било кој износ на трошоци за доброволно здравствено осигурување и на платени придонеси во доброволен пензиски фонд.

- Просечната месечна бруто плата (февруари 2024) исплатена во 2023 година изнесува 54.916 денари
54.916 денари-даночно признат трошок за цели на данок на добивка кај правни лица при составување на ДБ (доброволно здравствено осигурување)
- Просечна месечна бруто плата (јануари 2024) изнесува 57.609 денари
57.609 денари -признат трошок за платена премија за вработени лица и за обврзникот кој остварува доход од самостојна дејност кај ТП и СВД (доброволно здравствено осигурување)

Пример - уплата во доброволен пензиски фонд

Друштвото Глобал Гроуп Консалтинг ДОО Скопје за еден од своите вработени извршило уплата на придонес за доброволен пензиски фонд во 2024 година во износ од 300.000 денари.

Пресметка	Износ
Вкупен уплатен годишен придонес	300.000
Износ кој не подлежи на оданочување со данок на личен доход	0
Основица за оданочување со данок на личен доход	300.000
Данок со 11,1111%	33.333
Вкупен трошок за уплатен придонес	333.333
Даночно признат расход	109.832
Даночно непризнат расход за цели на данок на добивка – износ кој треба да се внесе во Даночен биланс за зголемување на даночна основа	223.501

11. АОП 11 ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА УПЛАТЕНИ ПРЕМИИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ НАД ВИСИНАТА УТВРДЕНА СО ЗАКОН

Согласно пропишаните измени во Законот за данок на добивка, објавени во Службен весник на РСМ бр.199/2023, а кои влегоа во сила од 25.09.2023 година, со член 1 од Измените на Законот се пропишува бришење на одредбата од точка 5-а) од членот 9 од Законот за данок на добивка, со што целиот износ на уплатени премии за осигурување на живот на вработените добиваат третман на даночно непризнат расход за цели на данокот на добивка.

Период	Данок на личен доход	Признат трошок за цели на данок на добивка
01.01.2024-31.12.2024	Се плаќа данок на личен доход на било кој износ	Целиот износ е даночно непризнат расход

Пример:

Друштвото “Тест АА”, со Друштвото “Тест ББ”- осигурителна компанија склучило полиса за животно осигурување за еден од своите вработени “Лицето НН”. Согласно полисата Друштвото “Тест АА” за Лицето НН во ноември уплатило износ од 150.000 денари.

Лице за кое е платена премија	Уплатена премија на ден	Износ на уплатена премија за животно осигурување	Износ кој не се оданочува со данок на доход	Даночна основа за данок на доход	Данок на доход	Износ на оданочена премија за животно осигурување	Износ одлободен од данок на добивка	Даночно непризнат расход
1		2	3	4=2-3	5=4*11.1111%	6=4+5		
Лице НН	01.11.2024	150.000	0	150.000	16.667	166.667	/	166.667
Вкупно		150.000			16.667			166.667

12. АОП 12 НАДОМЕСТ ЗА ЛИЦА ВОЛОНТЕРИ И ЗА ЛИЦА АНГАЖИРАНИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ЈАВНИ РАБОТИ НАД ИЗНОСИТЕ УТВРДЕНИ СО ЗАКОН

Надоместоците на лицата волонтери според членот 10 став 2 од Законот за волонтерство и за лицата ангажирани за вршење на јавни работи согласно со членот 85 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност исплатени над износите утврдени со закон се даночно непризнат расход.

Надоместокот на трошоци за храна и трошоците за превоз до и од местото на волонтирањето се исплатува најмногу во висина до 15% од просечната месечна бруто плата во Републиката исплатена за претходната година, а трошоците за службени патувања и трошоците за обука, се исплатуваат во иста висина како за вработените кај организаторот на волонтерската работа.

Даночно признат расход = Просечна месечна бруто плата по вработен * 15% = по вработен месечно.

Просечна месечна плата за 2023 година 54.916 * 15% = 8.237 денари

***Напомена:** Лицата ангажирани како волонтери кои вршат практикантска работа согласно Законот за практиканство од кој стапи на сила од 29 Мај 2019 година, друштвата имаат обврска да пресметаат и платат придонеси за пензиско и инвалидско осигурување врз основа на повреда на работа и професионална болест во висина од 4% од просечната нето плата објавена во Републиката за тековниот месец, во согласност со Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување.

13. АОП 13 СКРИЕНИ ИСПЛАТИ НА ДОБИВКИ

Скриените исплати на добивки како што се: давање на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми; плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица.

За поврзани физички лица со даночниот обврзник -правното лице, во смисла на точка 7) на членот 9 од Законот, а во корелација со Правилникот за Данок на добивка член 4 став 2 алинеја 5 се сметаат припадниците на исто семејство, доколку припаѓаат на еден од следните меѓусебни односи, и тоа: брачен другар; роднина по права линија; браќа и сестри; деца на браќата и сестрите; сопружници на браќата и на сестрите и браќата и сестрите на сопружниците и родителите на сопружниците; браќа и сестри на родителите и хранители и посвоители;

Согласно член 9 став 1 точка 7 од Законот за данок на добивка, скриени исплати на добивки се сметаат:

- ➔ **Давање на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната.**

Корекција се врши за делот од пониската стекната цена, до висината на реалната цена.

Пример:

Друштвото "Тест АА", чиј сопственик е Лицето ММ, на својата ќерка продало стан со квадратура од 50 м² во износ од 25.000 евра (1.537.500 денари), односно 500 евра м². Станот се наоѓа во населба Капиштец-Град Скопје каде продажната цена за метар квадратен во овој дел од градот изнесува 1.000 евра по квадрат или во случајов би изнесувал 50.000 евра. Станот претходно е набавен за износ од 50.000 евра (3.075.000 денари).

Согласно Закон за данок на личен доход треба да се плати и данок на личен доход за разликата од пазарната до набавната вредност.

3.075.000 денари – 1.537.500 денари = 1.534.425 денари

1.534.425 денари * 11,1111 % = 170.491 денари

Непризнат расход за даночни цели = (1.534.425 денари + 170.491 денари = 1.704.916 денари)

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

- ➔ Плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица

Пример:

Друштвото “Тест АА”, чиј сопственик е Лицето ММ, на истоименото друштво продало патничко моторно возило во износ од 10.000 евра (615.000 денари). Пазарната цена на истото возило во тој период изнесувала 7.500 евра (461.250 денари).

Согласно Закон за данок на личен доход треба да се плати и данок на личен доход за разликата од повисоката договорна цена и пониската пазарна цена

615.000 денари – 461.250 денари = 153.750 денари

153.750 денари * 11,1111 % = 17.083 денари

Сметководствена вредност на возилото = 615.000 денари + 17.083 денари = 632.083 денари

Загуба поради обезвреднување = 632.083 денари – 461.250 денари = 170.833 денари

Непризнат расход за даночни цели = 170.833 денари

14. АОП 14 КУСОЦИ КОИ НЕ СЕ ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ВОНРЕДНИ НАСТАНИ (КРАЖБА, ПОЖАР ИЛИ ДРУГИ ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ)

Кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар, или други природни непогоди), кои не се на трошок на платата на одговорното лице. - даночно непризнат расход

Непризнат расход за цели на данокот на добивка претставуваат и кусоците кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди) и кои не се на трошок на платата на одговорното лице.

Врз основа на наведеното доколку кусокот е резултат на виша сила во таков случај таквите трошоци се признати расходи од аспект на данокот на добивка, но сепак мора да постои веродостоен записник или соодветен документ од надлежен државен орган во случај на настанат пожар, записник од МВР по основ на кражба или на пример записник од општинска комисија за проценка на штети во случај на настаната штета.

Важно!!!

Со одредбите на член 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за ддв се направи дополнување на член 3 од Законот за ДДВ, со нови две точки со кои како промет на добра со надоместок се смета:

- Кусокот на добра кои не се предизвикани од вонредни настани (кражби, пожар или други природни непогоди)
- Искажаниот износ на трошок на кало, растур, крш и расипување на добра над нормираните износи на трошок утврдени од соодветната стопанска дејност, под услови истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила.

Обврските во однос на ДДВ за кусокот ќе се утврдуваат во зависност од Одлуката на надлежниот орган на управување во врска со констатираниот кусок.

Во зависност од карактерот на констираните кусоци може да се задолжат одговорните лица или пак тие да паднат на товар на правното лице. Во секој случај постои обврска за пресметување на ДДВ при што даночна основа согласно член 19 став 1 точка 1 од ЗДДВ е набавната цена или, доколку истата не постои ценатаљ на чинење.

<u>Кусоци на товар на правното лице</u>	<u>Кусок на стоки во продавница (на товар на вработено лице)</u>	<u>Кусок на стоки поради вонреден настан (кражба)</u>
Друштвото “Тест АА” кое се занимава со продажба на очила на ден 31.12.2024 година го спровело својот редовен	Друштвото “Тест АА” на 15.05.2024 година донело Одлука за одржување на вонреден попис во продавница со трговска стока. Задолжен за стоката во продавницата е овластениот	Во Друштвото “Тест АА” настаната е кражба на стока за што е изготвен и соодветен полициски записник од

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

годишен попис на стоки во нивната продавница. Пописот започнал во 08h наутро и завршил навечер во 20h. Биле изброени сите артикли и попишувачите по завршување на пописот подготвиле Извештај од пописот. Управителот донел одлука сите разлики кои се утврдени да паднат на товар на правното лице и ниту еден од вработените да не се задолжува по истите разлики.

Податоци:

Продажна вредност со вкалкулиран ддв = 15.000 денари
 Вкалкулиран ДДВ = 2.288 денари
 Набавна вредност без ддв = 8.000 денари
 Обврска за ддв (15.000 * 15,2542%) = 2.288 денари
 Разлика во цени = 4.712 денари
 Обврска за данок на личен доход = 15.000 * 11,1111% = 1.667

Кусоци-непризнат расход = 8.000 + 2.288 + 1.667 = 11.955

Заклучок: Доколку товарот за утврдениот кусок падне на товар на правното лице тогаш истиот подлежи на оданочување со данок на додадена вредност, данок на добивка и данок на личен доход.

работник “Лицето НН”. На ден 20.05.2024 година се спровел вонредниот попис каде при истиот биле утврдени следниве разлики.

Кусоци во износ од 15.000 денари. Управителот донел одлука за евидентираниот кусок да се задолжи вработениот и на истиот да му се одбие од неговата јунска плата.

Согласно Извештајот за спроведениот попис податоците се следни:

Податоци:

Продажна вредност со вкалкулиран ддв = 15.000 денари
 Вкалкулиран ДДВ = 2.288 денари
 Набавна вредност без ддв = 8.000 денари
 Обврска за ддв (15.000 * 15,2542%) = 2.288 денари
 Разлика во цени = 4.712 денари

Заклучок: Доколку товарот за утврдениот кусок падне на товар на одговорното лице тогаш истиот подлежи на оданочување со данок на додадена вредност.

надлежната канцеларија на МВР во нивниот град.

Набавната вредност на стоката изнесува 8.000 денари.

Малопродажната цена изнесува 15.000 денари

Податоци:

Продажна вредност со вкалкулиран ддв = 15.000 денари
 Вкалкулиран ДДВ = 2.288 денари
 Набавна вредност без ддв = 8.000 денари
 Разлика во цени = 4.712 денари

Заклучок: Доколку кусокот е настанат поради вонреден настан (кражба, виша сила) и за истиот има соодветни документи од надлежни органи со кои се потврдува кусокот, тогаш за истиот не се пресметува данок на додадена вредност, данок на добивка ниту данок на личен доход.

15. АОП 15 ТРОШОЦИ ЗА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА

Трошоците направени за репрезентација во висина од 90%

Како даночно непризнат расход во даночниот биланс во АОП 015 се внесува трошокот за репрезентација во висина од 90% евидентирана кај даночниот обврзник (храна и пијалоци, гоштевање, одмор и разонода, подароци, угостителски услуги)

Пример

Друштвото “Тест АА” на konto трошоци за репрезентација евидентирало износ од 150.000 денари.

Даночната основа се зголемува за 90% од евидентираниот трошок за репрезентација или во износ од 150.000 денари * 90% = 135.000 денари.

Непризнат расход за даночни цели: 15.000 * 90% = 135.000 денари.

16. АОП 016 ТРОШОЦИ ЗА ДОНАЦИИ НАПРАВЕНИ ВО СОГЛАСНОСТ СО ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ, НАД 5% ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД ОСТВАРЕН ВО ГОДИНАТА

Трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината и деночно непризнат расход.

Донации се даваат за остварување, унапредување, промоција и поддршка на дејностите од јавен интерес. Јавен интерес е подржување или промовирање на јавните дејности.

Јавна дејност е дејност во областа на:

- Заштита на правата на човекот и граѓанинот;
- Образование;
- Наука;
- Развој на информатичко општество и пренос на електронски податоци;
- Култура;
- Спорт;
- Здравство;
- Социјална заштита;
- Заштита на лица со инвалидитет;
- Крводарителство;
- Детска заштита;
- Заштита на животна средина; и
- Други дејности, утврдени со закон како јавна дејност.

Донација е доброволна и безусловна помош во пари, добра и услуги која не создава директна корист за давателот, ниту обврска за враќање од примателот на донацијата.

Донацијата може да биде дадена за:

- цели од јавен интерес, или
- за поддршка на активностите на примателот.

Предметот на донацијата мора да е во согласност со дејноста на примателот на донацијата.

Предмет на донација не можат да бидат добра и услуги чиј промет е забранет со закон.

Донацијата може да се даде во: жирални пари, финансиски средства, теледавања и организирани настани за прибирање на средства, секаков вид добра и услуги, вклучувајќи и материјални добра, сопствено произведени или набавени, и завештанија и други преносни права.

Како непризнат расход во Даночниот биланс за 2024 година се внесуваат трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности над 5 % од вкупниот приход остварен во годината, исплатени издатоци за донации кои не се во согласност со условите и постапката со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, како и износот на вкупните трошоци за донации во годината за кои не се користи право на намалување од Законот за донации и спонзорства.

За да се користат даночните поттикнувања согласно Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, потребно е друштвото да ги исполнува следните услови/ да ги поседува следните документи:

- ⇒ Договор за донација
- ⇒ Доказ дека донацијата има карактер на донација од јавен интерес (Потврдата ја издава Министерството за Правда)

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

- Извештај за дадена/примена донација
- Потврда за донација, со која примателот го потврдува добивањето на донацијата од донаторот.
- Сите овие документи комплет се доставуваат до УЈП најдоцна 30 дена од денот на исполнувањето на договорот доколку за нив се предвидени даночни поттикнувања.

Пример:

Друштвото Тест АА дало донација на Друштвото Тест ББ во износ од 600.000 денари. Вкупните годишни приходи на друштвото за 2024 година изнесуваат 10.000.000 денари.

Максимално дозволено даночно поттикнување изнесува $10.000.000 * 5\% = 500.000$ денари.

Износот за кој не се одобрува даночно поттикнување и кој треба да ја зголеми даночната основа е износот од 600.000 денари – 500.000 денари = 100.000 денари.

17. АОП 017 ТРОШОЦИ ЗА СПОНЗОРСТВА НАПРАВЕНИ ВО СОГЛАСНОСТ СО ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ, НАД 3% ОД ВКУПНИОТ ПРИХОД ОСТВАРЕН ВО ГОДИНАТА

Трошоците за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината

Издатоците за спонзорства направени во износ поголем од 3% од вкупниот приход, остварен во годината, како и направените издатоци за спонзорства кои не се во согласност со условите и постапката утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, подлежат на корекција во даночниот биланс, односно ја зголемуваат даночната основа во делот на непризнаените расходи, односно во АОП 14.

Пример 1:

Друштвото Тест АА дало спонзорство на Друштвото Тест ББ во износ од 250.000 денари.

Вкупните годишни приходи на друштвото за 2024 година изнесуваат 10.000.000 денари.

Максимално дозволено даночно поттикнување изнесува $10.000.000 * 3\% = 300.000$ денари

За целиот износ на средства за спонзорства, се одобрува даночно поттикнување

Пример 2:

Друштвото Тест АА дало спонзорство на Друштвото Тест ББ во износ од 500.000 денари.

Вкупните годишни приходи на друштвото за 2024 година изнесуваат 10.000.000 денари.

Максимално дозволено даночно поттикнување изнесува $10.000.000 * 3\% = 300.000$ денари

За целиот износ на средства за спонзорства, се одобрува даночно поттикнување

Износот за кој не се одобрува даночно поттикнување и кој треба да ја зголеми даночната основа е износот од 500.000 денари – 300.000 денари = 200.000 денари

За износот на дадените донации/спонзорства над износите за кои се одобруваат даночните поттикнувања се врши зголемување на даночната основа во Даночниот биланс за оданочување на добивка (образец “ДБ”) составен за даночниот период (годината), и истите се оданочуваат со данок на добивка. За остварување на даночното поттикнување за дадените донации и спонзорства правното лице - давател на донацијата/спонзорството кон Даночниот биланс доставува копија од договорот за донација/спонзорство, копија од решението донесено од Министерството за правда со кое се потврдува јавниот интерес на донацијата/спонзорството, писмена потврда за примена донација/спонзорство, како и доказ за уплатата на средствата. Овие даночни поттикнувања се искажуваат во Даночниот биланс за оданочување на добивка со поднесувањето на Годишната сметка за изминатата календарска година.

18. АОП 018 ТРОШОЦИ ЗА ДОНАЦИИ ВО СПОРТОТ СОГЛАСНО СО ЧЛЕНОТ 30-А ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

Согласно член 5 и член 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за данок на добивка од 1 Јануари 2024 година укинато е правото на намалување на пресметаниот данок на добивка за износот на донираните средства на спортски субјекти врз основа на ваучер издаден од агенцијата за млади и спорт, согласно со Законот за спорт, а со тоа и престанува обврската за усогласување на овие трошоци за дадени донации во спортот.

Со измените на законот за данок на добивка од 01 јануари 2024 година се укинува правото на намалување на пресметаниот данок на добивка за донирани средства на спортски субјекти врз основа на ваучери.

- Со членот 1 од Измените на Законот за данок на добивка се брише точката 10-а од член 9 од Законот со која беше уредено дека трошоците за донациите во спортот согласно членот 30-а од законот претставуваат непризнаени расходи за целите на данок на добивка
- Со членот 5 од Измените на Законот за данок на добивка се брише членот 30-а од Законот за данок на добивка, односно се укинува правото на даночните обврзници за намалување на пресметаниот данок за износот на донираните средства на спортски субјекти, најмногу до 50% од пресметаниот данок
- Со членот 7 од Измените на Законот за данок на добивка се пропишуваат измени во членот 40 од Законот за данок на добивка што е во согласност со предложеното бришење на членот 30-а од Законот
- Со членот 6 од Измените на Законот за данок на добивка се брише одредбата од член 39 став 2 од Законот за данок на добивка со која одредба е пропишана обврска за понедување на образецот ДД-ДО од страна на даночните обврзници кај кои престанале условите за даночно ослободување по основ на донации во спортот.

19. АОП 019 ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА КАМАТА ПО КРЕДИТИ КОИ НЕ СЕ КОРИСТАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА НА ОБВРЗНИКОТ

Согласно член 9 став 1 точка 11, Трошоците по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот како и износот на каматите по кредити за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети, како и каматите од лизинг за набавка на погоре споментатите се непризнати расходи за цели на данокот на добивка.

Пример:

Друштвото Тест АА за набавка на патнички автомобил зел кредит во износ од 6.000.000 денари со каматна стапка од 6% и рок на отплата од 1 година.

Вкупен трошок на камата за кредитот во износ од 6.000.000 денари * 6% = 360.000 денари.

Даночно непризнат расход 6.000.000 денари * 6% = 360.000 денари.

ГЛОБАЛ ГРОУП КОНСАЛТИНГ

--консалтинг -- ревизија -- финансии --

info@globalgroup.mk

02/ 5126 - 533

20. АОП 020 ОСИГУРИТЕЛНИ ПРЕМИИ КОИ ГИ ПЛАЌА РАБОТОДАВАЧОТ ВО КОРИСТ НА ЧЛЕНОВИ НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ, И НА ВРАБОТЕНИ

Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа

Во делот непризнати расходи за даночни цели се содржани и осигурителните премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа.

Напомена: Личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа, се признаваат како даночно признат расход за цели на данокот на добивка. Истото не подлежи на оданочување со данок на личен доход.

21. АОП 021 ДАНОЦИ ПО ЗАДРШКА (ОДБИВКА) ИСПЛАТЕНИ ВО ИМЕ НА ТРЕТИ ЛИЦА КОИ СЕ НА ТОВАР НА ТРОШОЦИТЕ НА ОБВРЗНИКОТ

Даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник

Даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник се даночно непризнат расход.

Согласно член 20 до 24 од ЗДД, при исплата на одделни приходи на странски правни лица домашниот исплатувач има обврска да задржи данок на добивка при исплатата на приходот на странското правно лице.

Доколку исплатителот на приходот не го пресметал и задржал данокот на товар на бруто приходот на странското лице, туку истиот го платил на свој товар, тогаш платениот данок врз оваа основа претставува даночно непризнат расход.

Пример:

ПЛАЌАЊЕ СО ЗАДРШКА					
	Конто		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	449		Консалтинг услуги	123.000	
		221	Обврски спрема добавувачи		123.000

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

			од странство			Друштво од Кипар- нерезидент по основ на извршени консалтинг услуги спрема Друштво "Тест АА" -резидент издава фактура во износ од 2.000 евра (123.000 денари). Република Македонија нема ратификувано договор за одбегнување на двојното оданочување со Република Кипар, што значи дека исплатата на овој приход во корист на друштвото од Кипар се оданочува со стапка од 10% пресметана на бруто приходот. Пресметка: 123.000 денари * 10% = 12.300 денари
			По фактура за извршени услуги			
	221		Обврски спрема добавувачи од странство	12.300		
		233	Задржан данок		12.300	
			По пресметка за задржан данок			
	221		Обврски спрема добавувачи од странство	110.700		
		233	Задржан данок	12.300		
		103	Девизна сметка		110.700	
		100	Денарска сметка		12.300	
			По девизен извод за плаќање			

ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ЗАДРШКА					
	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	449		Консалтинг услуги	123.000	
		221	Обврски спрема добавувачи од странство		123.000
			По фактура за извршени услуги		
	221		Обврски спрема добавувачи од странство	123.000	
		103	Девизна сметка		123.000
			По девизен извод		
	447		Задржан данок	12.300	
		100	Денарска сметка		12.300
			По извод за плаќање		

Друштво од Кипар- нерезидент по основ на извршени услуги спрема Друштво "Тест АА" -резидент издава фактура во износ од 2.000 евра (123.000 денари). Република Македонија нема ратификувано договор за одбегнување на двојното оданочување со Република Кипар, што значи дека исплатата на овој приход во корист на друштвото од Кипар се оданочува со стапка од 10% пресметана на бруто приходот.

 Пресметка: 123.000 денари * 10% = 12.300 денари
Даночно непризнат расход = 12.300 денари

22. АОП 022 ПАРИЧНИ И ДАНОЧНИ КАЗНИ, ПЕНАЛИ И КАЗНЕНИ КАМАТИ ЗА НЕНАВРЕМЕНА УПЛАТА НА ЈАВНИ ДАВАЧКИ И НА ТРОШОЦИ ЗА ПРИСИЛНА НАПЛАТА

Паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за ненавремена уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата

Согласно член 9 став 1 точка 14 од Законот за данок на добивка паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за ненавремена уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата се даночно непризнат расход и како такви ја зголемуваат даночната основа и истите се внесуваат во АОП 18.

Во овој дел се содржани паричните казни и тоа:

- Казни за неплатени јавни давачки (по основ на даноци, акцизи, придонеси, такси, царини),
- Казни за сообраќајни прекршоци, стопански, кои се изречени на правното лице,
- Казни што коморски и други здруженија, односно меѓународни организации, берзи и здруженија во рамките на своите “судови на честа” ќе им ги изречат на правните лица,
- Камати пресметани по наоди на даночен инспектор по спроведена контрола,
- Пресметана и уплатена камата по основ на јавни давачки, од страна на самите даночни обврзници и
- Трошоците за присилна наплата, извршување, пресметани од овластен извршител.

**Казните изречени на одговорните лица не претставуваат трошок за правното лице и не се даночно непризнат расход, освен доколку правното лице во име на одговорното го подмири трошокот. Во тој случај, трошокот заедно со данокот за личен доход, бруто износот е даночно непризнат расход.*

**Затезните камати и судските трошоци по однос на должничко-доверителски односи, се даночно признати расходи.*

Пример:

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	474		Камати за ненавремерно платени јавни давачки	50.000		Друштвото Тест АА по основ на казнена камата заради ненавремено плаќање на данок на додадена вредност должи износ од 50.000 денари. За истото од Управата за јавни давачки има добиено и решение.
		230	Обврски по основ на казнени камати за ддв		50.000	
			По решение за неплатени јавни давачки			

23. АОП 023 ТРОШОЦИ ЗА СТИПЕНДИИ

Стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности кои се оданочуваат според одредбите од точката 10) на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварувањето на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења.

Исплатите на стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности кои се оданочуваат според одредбите од точката 10) на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварувањето на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења, се даночно непризнати расходи.

НАПОМЕНА: Давање на стипендии на лица за завршување на високо образование или стекнување на звање магистер или доктор на науки се сметаат за даночно непризнат расход.

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	441		Трошоци за магистерски студии	150.000		Друштвото Тест АА донело одлука на еден од своите вработени да му ги плати магистерските студии во износ од 150.000 денари. За истото добило фактура од високообразовна институција. Трошоците за стекнување на јавно/приватно образование не претставуваат трошоци за обука и едукација и истите подлежат со оданочување на данок на личен доход и истите се непризнат расход за цалите на данокот на добивка <u>Данок на доход = 150.000 * 11,1111% = 16.667 денари</u> <u>Непризнат расход = 150.000 денари + 16.667 денари = 167.667 денари</u>
		220	Обврски по основ на добивена фактура за магистерски студии		150.000	
		235	Обврски за данок на доход			
			По добиена фактура од високообразовна институција			

24. АОП 024 ТРОШОЦИ НА КАЛО, РАСТУР, КРШ И РАСИПУВАЊЕ

Трошоците на кало, растур, крш и расипување, над нормираните износи утврдени за соодветната гранка, под услов истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила, се даночно непризнат расход согласно член 9 став 1 точка 16.

Трошоците за кало, растур, крш и расипување, согласно член 4 став 2 алинеја 6 од Правилникот, не може да отстапуваат од вообичаените износи кои настануваат во дејноста од иста или слична природа.

Согласно член 9 став 2 од Законот за данок на добивка донесен е и Правилник за нормираните износи на кало, растур, крш и расипување на стоки и одделени производи утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели.

Нормираниот износ на кало, растур, крш и расипување се изразува во процент од количината на стоката која во одреден даночен период е набавена, преработена, произведена или продадена.

Согласно Правилникот нормираните износи на кало растур, крш и расипување се утврдени во следните гранки:

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

- ➔ Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување во трговијата (трговија на големо-калото и растурот се утврдуваат во висина од 50% од утврдените нормативи на кало и растур во трговијата на мало и трговија на мало),
- ➔ Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување во угостителството,
- ➔ Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување во градежништвото,
- ➔ Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување во земјоделството, прехранбената индустрија, производството на тутун и преработки од тутун,
- ➔ Нормираните износи на кало и растур при складирање и промет на нафта и нафтени Деривати.

Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување за соодветната гранка, може да ги видите со кликување на следниот линк:

[>>КАЛО РАСТУР КРШ И РАСИПУВАЊЕ <<](#)

Пример 6: Пример за кало, растур, крш и расипување

Пример: калирање

Конто		Опис	Износ	
Должи	Побарува		Должи	Побарува
464		Кусоци, кало растур, крш и расипување	60.000	
	660	Стоки на залиха		60.000
		Евидентирање на кало		

Друштвото “Тест АА” кој е трговец на големо со јаболка во текот на 2024 година откупило вк.количина од 300.000кг по набавна цена од 20 денари по килограм или вкупно 6.000.000 денари. До крајот на годината извезена е количина од 297.000кг. разликата од 3.000кг е утврдено дека е последица на калирање.

Согласно Правилник за кало растур, крш и расипување, дозволена количина на кало во трговијата на големо изнесува 50% од пропишаниот процент во трговијата на мало односно, пропишан процент во трговија на мало за јаболка изнесува 3%, а во трговија на големо 1,5%.

Вкупна откупена количина 300.000кг. * процент на кало во трговија на големо 1,5% = 4.500 кг. Дозволена калирана количина.

Количината од 3.000кг. е во граници на дозволената калирана количина од 4.500кг.

Вредноста на калираните јаболка изнесува 3.000 кг * 20ден. = 60.000

Пример: растур

Конто		Опис	Износ	
Должи	Побарува		Должи	Побарува
464		Кусоци, кало растур, крш и расипување-признат расход	90.000	
464		Кусоци, кало растур, крш и расипување-непризнат расход	243.833	
	310	Суровини и материјали на залиха		300.000
	230	Обврска за ДДВ		10.500
	235	Обврски за данок на друг доход		23.333
		Евидентирање на растур		

Друштвото “Тест АА” во текот на 2024 година откупило пченица во вк.количина од 300.000кг по набавна цена од 15 денари по килограм или вкупно 4.500.000 денари. Од овие 300.000кг, 200.000кг биле дадени за производство на брашно. Со годишниот попис спроведен на 31.12.2020 година била констатирана залиха од 80.000 кг. Утврдено е дека разликата од 20.000 кг е последица на растур.

*Согласно правилник за кало, растур, крш и расипување, дозволена количина на растурот на пченица во прехранбена индустрија изнесува 2%.

Вкупна откупена количина 300.000кг. * процент на растур2% = 6.000 кг.

Вредносно дозволена количина за растур 6.000кг * 15ден = 90.000ден.

Вредноста на реален растур изнесува 20.000 кг * 15ден. = 300.000 ден.

Разлика реален растур – дозволена количина = 300.000 – 90.000 = 210.000 ден.

За вредноста над дозволената се пресметува и данок на додадена вредност и комплет ја зголемува даночната основа кај данокот на добивка.

Данок на додадена вредност
 210.000 денари * 5% = 10.500 денари

210.000 денари * 11,1111% = 23.333 денари

Вк.непризнат расход

210.000 денари + 10.500 денари + 23.333 денари = 243.833 денари

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Пример: крш и расипување

Конто		Опис	Износ	
Должи	Побарува		Должи	Побарува
464		Кусоци, кало растур, крш и расипување-признат расход	18.000	
464		Кусоци, кало растур, крш и расипување-непризнат расход	15.493	
664		Вкалкулиран данок на додадена вредност	4.576	
669		Разлика во цени на стоките	15.424	
	663	Стоки во продавница		50.000
	230	Обврска за ддв		2.160
	235	Обврска за данок на друг доход		1.333
		Евидентирање на растур		

Друштвото “Тест АА” заклучно со пописот од 31.12.2024 година утврдило залиха од исправни 100 рамки за очила, како и 50 оштетени. Истите друштвото ги набавува со увоз. Во текот на 2024 година набавило 1.000 рамки. Во текот на годината продало вкупно 850 рамки. Максимално дозволена количина на рамки за очила, согласно Правилникот за кало, растур, крш и расипување изнесува 3% од набавени парчиња.

Дозволена количина за крш $1.000 \text{ парчиња} * 3\% = 30 \text{ парчиња}$
 Според нашиот пример максимално дозволени се 30 парчиња, а ние имаме релано 50 парчиња оштетени.
 Набавната вредност на оштетените рамки изнесува 600 ден. парче,
 Вредност на вк.оштетени парчиња: $50 \text{ парчиња} * 600 \text{ ден.} = 30.000 \text{ ден}$
 Вредност на максимално дозволени парчиња: $30 \text{ парчиња} * 600 \text{ ден} = 18.000 \text{ денари}$

Даночно непризнат расход

Заклучок: Доколку товарот за утврдениот кусок падне на товар на правното лице тогаш истиот подлежи на оданочување со данок на додадена вредност, данок на добивка и данок на личен доход.

50 парчиња – 30 парчиња = 20 парчиња над дозволено $20 \text{ парчиња} * 600 \text{ денари} = 12.000 \text{ денари}$ - даночно непризнат расход $12.000 \text{ денари} * 18\% = 2.160 \text{ денари}$ $12.000 \text{ денари} * 11,1111\% = 1.333 \text{ денари}$

Вк.даночно непризнат расход = 12.000 ден + 2.160 ден + 1.333 денари = 15.493 ден.

Да претпоставиме дека малопродажната цена изнесува 1.500 денари, со вкалкулиран ддв.

Малопродажна цена = $1.500 \text{ ден} * 20 = 30.000$

Вкалкулиран ддв = $30.000 * 15,2542\% = 4.576 \text{ денари}$

Разлика во цени =

Обврска за ддв = $12.000 \text{ ден} * 18\% = 2.160 \text{ ден}$

25. АОП 025 ТРАЕН ОТПИС НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

Трајниот отпис на ненаплатените побарувања, освен трајниот отпис на ненаплатените побарувања по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување

Како даночно непризнат расход согласно Законот за данокот на добивка претставува и трајниот отпис на ненаплатените побарувања, освен трајниот отпис на ненаплатените побарувања по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување.

Согласно Правилникот точка 4 став 2 алинеја 7 трајниот отпис на ненаплатените побарувања се смета за оданочив расход доколку претходно не била направена исправка на вредноста на побарувањата.

Побарувањата застаруваат за три години согласно Законот за облигациони односи.

Трајниот отпис на побарувањата се смета за даночно непризнат расход. Доколку се врши директен отпис на побарувањата, без претходно да се евидентира исправка на побарувања, во овој случај отписот претставува даночно непризнат расход.

Доколку за ненаплатените побарувања претходно била спроведена исправка на побарувањата и истите биле евидентирани на следниот начин (465/129), затворањето на сметката за отпис со траен отпис (129/120) во наредниот период нема даночни последици.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Пример: Трен отпис на побарувања

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	465		Траен отпис на побарувања	30.000		Друштвото “ Тест А “ на 31.12.2024 година извршило редовен попис согласно законската регулатива и заклучно со пописот донело одлука по основ на следниве работи: - Побарувања постари од 3 години да се отпишат во целост А) Износот на побарувањата постари од 3 години изнесува 30.000 денари и истото салдо е сочинето од еден купувач, Купувач “ Тест Ц “
		120	Побарувања од купувачи		30.000	
			Траен отпис на побарување од друштвото “ Тест Ц “			

Smetkovoditeli.com.mk

26. АОП 026 ТРОШОЦИ ЗА НЕТО ИЗНОСОТ НА ПРИМАЊАТА ПО ОСНОВ НА ДЕЛОВНА УСПЕШНОСТ НАД ИЗНОСОТ НА КОЈ СЕ ПРЕСМЕТАНИ ПРИДОНЕСИ СОГЛАСНО СО ЗАКОН

Трошоците за нето износот на примањата по основ на деловна успешност над износот на кој се пресметани придонеси согласно со закон. – се даночно непризнат расход.

Трошоците за нето износот на примањата по основ на деловна успешност над износот на кој се пресметани придонеси во смисла на член 9 став 2 алинеја 9 од Правилникот се пресметани како разлика помеѓу вкупно пресметаниот износ на примањата по основ на деловна успешност и износот на примањата по основ на деловна успешност (учество во добивка, бонус) на кој се пресметани придонеси согласно со закон.

Непризнати расходи за цели на данокот на добивка претставуваат и трошоците за нето износот на примањата на вработените по основ на **деловна успешност кои го надминуваат износот на највисоката месечна основица за пресметка и уплата на придонеси.**

Ова значи дека за даночни цели се ограничува и висината на трошокот за примањата на вработените по основ на деловна успешност. Износот до кој се смета за признат расход е износот од шеснаесет просечни плати по вработен на месечно ниво. Над овој износ платените примања на вработените по основ на деловна успешност би биле непризнат расход.

→ **Највисока месечна основица за пресметка и уплата на придонесите за примањата од работен основ за 2024 година изнесува $16 * 57.609$ денари = 921.744 денари (Бруто) или нето износ од 598.244 денари**

27. АОП 027 ТРОШОЦИ ЗА ПРАКТИКАНТСКА РАБОТА НАД ИЗНОСИТЕ ПРОПИШАНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА ПРАКТИКАНТСТВО

Надоместок за практикантска работа над износите пропишани согласно со Законот за практиканство

Согласно член 8 од Законот за Практиканство објавен во Службен весник на РМ бр.98/2019 година од 21.05.2019 година, Практикантот за време на практикантската работа кај работодавачот има право на месечен надоместок кој се исплаќа од страна на работодавачот.

Висината на месечниот надоместок се утврдува во нето износ за полно работно време во зависност од времетраењето на периодот на практикантската работа и тоа:

- од 42% до 74% од минималната нето плата, утврдена согласно со закон, за практикантска работа до три месеци и
- во висина на минималната нето плата утврдена согласно со закон, за практикантската работа над три месеци, сметано од четвртиот месец.

Доколку практикантската работа, согласно со договорот за практикантската работа, се реализира во период пократок од полното работно време, надоместокот за практикантската работа ќе се пресметува пропорционално на времето поминато на практикантската работа.

Во случај на отсуство од работа по кој било основ, освен одмор за време на работа и празници утврдени со закон, надоместокот се исплаќа пропорционално на времето поминато на практикантската работа.

Надоместокот за практикантската работа на практикантот, работодавачот е должен да го исплати најдоцна до 15 во тековниот месец за претходниот месец.

Со измената на Законот за данок на добивка (“Службен весник на РСМ”, бр. 275 од 27.12.2019 година), се додадоа две нови точки во членот 9 став (1) во врска со практиканти, според кои:

Како непризнаени расходи за даночни цели се сметаат:

- 19) надоместок за практикантска работа над износите пропишани согласно со Законот за практиканство и
- 20) надоместок за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно.

Период за кој се исплаќа надоместокот	Конто		Опис
	Од 1 до 3 месеци	Од 4 до 6 месеци	
Применлив процент	42% (минимум)	74% (максимум)	100%
Минимална нето плата за 2024 (јануари-февруари)	20.225	20.225	20.225
Нето месечен надоместок за практиканство	$20.225 * 42\% = 8.495$	$20.225 * 74\% = 14.967$	20.225
Минимална нето плата за 2024 (март-декември)	22.567	22.567	22.567
Нето месечен надоместок за практиканство	$22.567 * 42\% = 9.478$	$22.567 * 74\% = 16.700$	22.567

28. АОП 028 ТРОШОЦИ ЗА ПРАКТИЧНА ОБУКА НА УЧЕНИЦИ И ПРАКТИЧНА НАСТАВА НА СТУДЕНТИ ВО ВИСИНА НАД 8.000 ДЕНАРИ МЕСЕЧНО

Надоместок за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно.

Како непризнаен расход за даночни цели се смета:

Надоместокот за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно.

Со ова измена се врши усогласување на Законот за данокот на добивка со одредбите на член 12 став (1) точка 12 од Законот за данокот на личен доход, со кои е пропишано дека “данок на доход не се плаќа на надоместокот за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина најмногу 8.000 денари месечно.

Со изменатана Законот за данок на добивка (“Службен весник на РСМ”, бр. 275 од 27.12.2019 година), се додадоа две нови точки во членот 9 став (1) во врска со практиканти, според кои:

Како непризнаени расходи за даночни цели се сметаат:

19) надоместок за практикантска работа над износите пропишани согласно со Законот за практиканство и

20) надоместок за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно.

Доколку работодавач исплати надоместок за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари тогаш износот над 8.000 денари подлежи на оданочување со данок на личен доход и повисоко исплатениот износ претставува расход за целите на данокот на добивка.

29. АОП 029 ТРОШОЦИ ЗА АМОРТИЗАЦИЈА НА РЕВАЛОРИЗИРАНАТА ВРЕДНОСТ НА МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Непризнаени расходи за даночни цели се и трошоците за амортизација на ревалоризираната вредност на материјалните и нематеријалните средства.

Износот на амортизацијата на материјални и нематеријални средства која е повисока од амортизацијата пресметана на набавната вредност на средствата, се смета за оданочив расход.

Пример:

Друштвото Тест АА поседува градежен објект. Во своите сметководствени политики навело дека го користи моделот на ревалоризација како сметководствена политика за мерење на НПО. Набавната вредност на градежниот објект кој е во нивна сопственост изнесува 5.000.000 денари. Акумулираната амортизација изнесува 2.000.000 денари. Извршена е проценка и со истата е утврдено дека пазарната вредност на градежниот објект изнесува 4.000.000 денари. Согласно сметководствената политика, а и во корелација со Номенклатурата на средствата за амортизација стапката за амортизација на градежниот објект изнесува 10%.

Податоци

Набавна вредност = 5.000.000 денари
 Акумулирана амортизација = 3.000.000 денари
 Проценета пазарна вредност = 4.000.000 денари
 Стапка на амортизација = 10%

Пресметки

Нето сегашна вредност = 5.000.000 денари – 3.000.000 денари = 2.000.000 денари
 Коефициент/индекс на ревалоризација = 4.000.000 / 3.000.000 = 1,3
 Ефект за ревалоризација на набавната вредност = 5.000.000 денари * 30% = 1.500.000
 Ефект за ревалоризација на акумулираната амортизација на градежниот објект = 3.000.000 денари * 30% = 900.000
 Износ на ревалоризациона резерва на градежниот објект = 1.500.000 – 900.000 = 600.000

Заклучок

Пресметка на амортизација на набавна вредност = 5.000.000 * 10% = 500.000 (признат расход)
 Пресметка на амортизација на зголемена ревалоризациона вредност = 1.500.000 * 10% = 150.000 (непризнат расход)

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

30. АОП 030 ТРОШОЦИ ЗА АМОРТИЗАЦИЈА НА МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОЈА Е ПОВИСОКА ОД АМОРТИЗАЦИЈАТА ПРЕСМЕТАНА НА НАБАВНАТА ВРЕДНОСТ НА СРЕДСТВАТА СО ПРИМЕНА НА СТАПКИ НАД ПРОПИШАНИТЕ СОГЛАСНО НОМЕНКЛАТУРАТА НА СРЕДСТВАТА ЗА АМОРТИЗАЦИЈА

Трошоците за амортизација на материјалните и нематеријалните средства се признаваат како расход во даночниот биланс до износот пресметан на набавната вредност на средствата со примена на амортизационите стапки утврдени со Номенклатурата на средствата за амортизација.

Износот на амортизација пресметана со повисока стапка од стапката пропишана во номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки, се смета за оданочив расход.

Пример:

Друштвото Тест АА согласно своите сметководствени политики ги има утврдено следниве стапки за амортизација:

Градежни објекти	8%
Погонски и деловен инвентар	20%
Мебел и деловен инвентар во трговија	25%
Компјутерска опрема со софтвер	25%

Согласно Уредбата за Номенклатурата на средствата за Амортизација и годишните амортизациони стапки, како и начинот на пресметување на амортизацијата, односно отписот на вредност на нематеријалните и материјалните средства, средствата наведени погоре се со следниве амортизациони стапки:

Градежни објекти	2,5%
Погонски и деловен инвентар	10%
Мебел и деловен инвентар во трговија	20%
Компјутерска опрема со софтвер	25%

НПО	Набавна вредност (основа за пресметка на амортизација)	Стапка на амортизација согласно сметководствени политики	Износ на амортизација	Стапки на амортизација согласно номенклатура	Зголемена стапка за амортизација за 50%	Износ на амортизација според Уредбата (признат расход)	Износ на амортизација (непризнат расход)
Градежни објекти	1.000.000	8%	80.000	2,5%	3,75%	37.500	42.500
Погонски деловен инвентар и мебел	350.000	20%	70.000	10%	15%	52.500	17.500
Мебел деловен инвентар во трговија	150.000	35%	52.500	20%	30%	45.000	7.500
Компјутерска опрема со софтвер	120.000	25%	30.000	25%	37,5%	30.000*	0

*Со оглед на тоа што и друштвото ја пресметува амортизацијата согласно утврдената во Номенклатурата за даночно признат расход се евидентира износот од 30.000 наместо дозволениот ($120.000 * 37,5\% = 45.000$).

31. АОП 031 ПРЕОСТАНАТА СЕГАШНА ВРЕДНОСТ НА ОСНОВНИТЕ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЕ КОРИСТАТ, А СЕ АМОРТИЗИРААТ ВО ЦЕЛОСТ ЗА КОИ НЕ Е ИЗДАДЕНА СОГЛАСНОСТ ОД УПРАВАТА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

Преостанатата сегашна вредност на средствата кои не можат понатаму да се користат може да се амортизира во целина независно од пропишаниот век на траење, при што за таквата амортизација во целина да влезе како расход при утврдување на основата за оданочување, врз основа на издадена согласност од Управата за јавни приходи, по поднесено писмено барање најдоцна до 31 јануари во годината која следува по годината за која барањето се поднесува.

Барањето согласност за признавање на расход во даночен биланс образец ДД-БС се поднесува согласно член 9-а од Законот за данокот на добивка за средствата кои имаат сегашна вредност и кои понатаму не можат да се користат, врз основа на Одлука од органот на управување.

Образецот ДД-БС се поднесува најдоцна до 31 јануари во годината која следува по годината за која барањето се поднесува.

НАПОМЕНА: Како непризнат расход за цели на данокот на добивка се внесува преостанатата сегашна вредност на основните средства кои се користат, а се амортизираат во целост и за кои не е добиена согласност од УЈП врз основа на погоре споменатото барање односно поднесениот образец ДД-БС.

Пример:

Друштвото Тест АА при спроведување на својот редовен попис утврдило дефект кај една неисправна машина. Набавната вредност на машината изнесува 600.000. Акумулираната амортизација изнесува 300.000. Поради одредени причини друштвото не поднело барање на Образец ДД-БС до УЈП за добивање на согласност за признавање на расход во даночниот биланс за 2024 година.

Податоци

Набавна вредност = 600.000
 Акумулирана амортизација = 300.000
 Неотпишана вредност = 300.000

Заклучок

Со оглед на тоа што средството има преостанатата сегашна вредност и за истата нема доставено барање до УЈП за добивање на согласност за признавање на расход во даночниот биланс, износот од 300.000 претставува даночно непризнат расход и за тој износ ќе се зголеми даночната основа во даночниот биланс за 2024 година.

32. АОП 032 ТРОШОЦИ ЗА ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА НЕНАПЛАТЕНИТЕ ПОБАРУВАЊА

Непризнаени расходи за даночни цели се и трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања, освен исправките на вредноста кај банките, штедилниците и осигурителните друштва на начин утврден со закон, како и ненаплатените побарувања по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување.

По исклучок на погоре наведеното, трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања се признаваат како расход, за побарувањата од субјектите над кои е отворена постапка на стечај и на ликвидација, доколку истите се пријавени и потврдени од страна на стечајниот управник.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Согласно последните измени, за цели на данокот на добивка се признаваат само отпишаните побарувања кои се пријавени и потврдени од субјектите во стечај или ликвидација, односно, стечајниот управник е должен да се произнесе по секое пријавено побарување, наведувајќи дали го признава или оспорува долгот, со тоа што ќе го утврди неговиот исплатен ред.

Табеларен приказ на повеќе ситуации во однос на ова точка:

➔ Побарување од друштво кое не е тужено, но е постаро од 3 години	Даночно непризнат расход
➔ Побарување од друштво кое е тужено и за кое во 2024 година е добиена правосилна судска одлука со која друштвото тужител го изгубило спорот	Даночно непризнат расход
➔ Побарување од друштво кое е тужено и за кое во 2024 година е добиена правосилна судска одлука во корист на тужителот но постапката на извршување сеуште не е започнато	Даночно непризнат расход
➔ Побарување од друштво кое е тужено и за кое во 2024 година е добиена правосилна судска одлука но согласно известување од извршителот друштвото не поседува имот во своја сопственост и нема од што да се изврши наплата	Даночно непризнат расход
➔ Побарување од друштво во стечај за кое доверителот има добиено потврда од стечајниот управник со кој се признава побарување во целост	Даночно признат расход
➔ Побарување од друштво во стечај за кое доверителот има добиено потврда од стечајниот управник со кој се признава побарување во делумен износ (дел се признава дел не)	Даночно непризнат расход- само за делот кој не е потврден од стечајниот управник Даночно признат расход- делот кој е потврден од стечајниот управник

Global Consulting Group

Пример 1 Исправка на вредност на побарувања

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	455		Вредносно усогласување на побарувања	13.000		Друштвото “Тест А” на 31.12.2024 година извршило редовен попис согласно законската регулатива и заклучно со пописот донело одлука по основ на следниве работи: - Да се направат исправки на побарувања кои се третираат како сомнителни - За сомнителни побарувања се евидентирани 2 побарувања и тоа едното од Друштво “Тест В” во износ од 13.000 денари и Друштво “Тест Г” во износ од 8.000 денари
		129	Исправка на побарувања		13.000	
			Исправка на побарување од купувач “Тест В”			
	455		Вредносно усогласување на побарувања	8.000		
		129	Исправка на побарувања		8.000	
			Исправка на побарување од купувач “Тест Г”			

33. АОП 33 ИЗНОС НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА ОД ЗАЕМ

Непризнаени расходи за даночни цели се и ненаплатените побарувања кои произлегуваат од трансфери на парични средства кои по својата економска суштина се заеми, доколку не се вратени во истата година во која е извршен трансферот на заемот

Член 11

Непризнаени расходи за даночни цели се и ненаплатените побарувања кои произлегуваат од трансфери на парични средства кои по својата економска суштина се заеми, доколку не се вратени во истата година во која е извршен трансферот

на заемот.

Одредбата од ставот (1) на овој член **не се применува за дадените заеми на правни лица резиденти на Република Македонија.**

Ова значи дека согласно Законот за данок на добивка даночната основа не се зголемува за износот на дадените и невратени заеми на правни лица резиденти на РМ.

За даночно непризнат расход остануваат дадените заеми на домашни физички и странски лица и странски правни лица нерезиденти на РМ.

Се корегираат само заемите дадени во 2024 година, а кои не се вратени до 31.12.2024 година со што постојат како салдо на 31.12.2024 година.

Предмет на оданочување е само главнината за дадениот заем во 2024 година, а не и побарувањата за пресметани и неплатени камати.

Пример:

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Даден и невратен заем на домашно правно лице</u> Пр. Друштвото Тест АА на Друштвото Тест ББ дало заем на 15.03.2024 година и истиот заклучно со 31.12.2024 година не е вратен? 	Даночно признат расход (дадените заеми на правни лица не се оданочуваат)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Даден и невратен заем на физичко лице</u> Пр. Друштвото Тест АА на Лицето ББ дало заем на 15.03.2024 година и истиот заклучно со 31.12.2024 година не е вратен? 	Даночно непризнат расход
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Даден и вратен заем на физичко лице во ист период</u> Пр. Друштвото Тест АА на Лицето ББ дало заем на 15.03.2024 година и истиот е вратен на 20.09.2024 година 	Даночно признат расход
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Даден заем на правно лице нерезидент</u> Пр. Друштвото Тест АА на Друштвото Тест ББ од Албанија дало заем на 15.03.2024 година и истиот до 31.12.2024 година не е вратен? 	Даночно непризнат расход

34. АОП 34 ИЗНОС НА ПОЗИТИВНА РАЗЛИКА ПОМЕЃУ РАСХОДИТЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ТРАНСАКЦИЈАТА ПО ЦЕНА УТВРДЕНА ВО СОГЛАСНОСТ СО „ДОФАТ НА РАКА“ И РАСХОДИТЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ТАА ТРАНСАКЦИЈА ПО ТРАНСФЕРНАТА ЦЕНА МЕЃУ ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Износот на позитивната разлика помеѓу расходите кои произлегуваат од трансакцијата по трансферната цена и расходите кои произлегуваат од таа трансакција по цена утврдена во согласност со принципот на „дофат на рака“ (arm's length principle)

Со последните измени од Законот за данок на добивка во однос на трансферните цени има дополнување со нови членови во законот и тоа член 12-а и 12-б, како дополнување на веќе постоечкиот член 12.

Истиот гласи:

Непризнаен расход и помалку искажан приход за даночни цели е позитивната разлика меѓу цената на извршената деловна или финансиска трансакција меѓу поврзани лица (трансферната цена) и пазарната цена и тоа:

- 1) износот на позитивната разлика помеѓу расходите кои произлегуваат од трансакцијата по трансферната цена и расходите кои произлегуваат од таа трансакција по цена утврдена во согласност со принципот на „дофат на рака“ (arm's length principle) – ТРЕТМАН НА ПОВЕЌЕ ИСКАЖАН РАСХОД или
- 2) износот на позитивната разлика помеѓу приходите кои произлегуваат од трансакцијата по цена утврдена во согласност со принципот на „дофат на рака“ и приходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена. – **ТРЕТМАН НА ПОМАЛКУ ИСКАЖАН ПРИХОД**

*Принципот „**дофат на рака**“ подразбира дека деловните и финансиски трансакции помеѓу поврзаните лица се вршат по цени и според услови во кои тие трансакции не се разликуваат од оние помеѓу неповрзани лица во споредливи околности.

Принципот „**дофат на рака**“ се однесува на сите трансакции помеѓу поврзани лица, вклучувајќи ги и оние кои се однесуваат на: материјален и нематеријален имот, деловни и финансиски услуги, внатрегрупациски услуги, надоместоци за авторски права, акции, деривати, други хартии од вредност, други финансиски инструменти и какви било други трансакции што можат да влијаат врз добивката или загубата на поврзаните лица.

При утврдување на цената на трансакциите во согласност со принципот „дофат на рака“ се користат следниве методи:

- метод на споредлива неконтролирана цена;
- метод на препродажна цена;
- метод на цена на чинење;
- метод на трансакциска нето маржа;
- метод на поделба на добивка;
- кој било друг метод доколку примената на претходно наведените методи не е соодветна.

За секоја категорија трансакции, односно група трансакции од ист вид, обврзникот го избира најсоодветниот метод за утврдување на цената на трансакцијата во согласност со принципот на „дофат на рака“.

Согласно новопрочишаните членови во законот, даночниот обврзник за деловните и финансиски трансакции помеѓу поврзаните лица е должен да приложи Целосен извештај или Извештај во скратена форма, заедно со поднесувањето на даночниот биланс.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

→ Извештај во скратена форма

Извештај во скратена форма поднесуваа обврзници кои доколку вкупната вредност на трансакциите со поврзаните лица во текот на годината не надминува 10.000.000 денари, или доколку има трансакции само со поврзани страни кои се резиденти на РМ, а има вкупен приход над 300.000.000 денари.

Извештајот во скратена форма содржи податоци за секоја категорија трансакции, односно група трансакции од ист вид, и тоа:

- Опис на трансакциите
- Вредност на трансакциите
- Поврзано лице со кое се извршни трансакциите

**Извештајот се изготвува во електронска или хартиена форма во А4 формат, во хартија во бела боја.*

Одредбите кои се однесуваат на трансферните цени и на обврската за доставување на извештај не се применуваат на даночни обврзници кои во текот на годината оствариле вкупен приход во износ помал од 300.000.000 денари.

Со цел изготвување на Извештајот за трансферни цени, односно за потребите на идентификување на деловните и финансиските трансакции помеѓу поврзани лица, во член 16 од Законот за данок на добивка е пропишано кои лица се сметаат за поврзани лица за цели на данокот на добивка.

Во прилог член 16 од ЗДД:

Две лица се сметаат за поврзани кога:

1. Едното од нив стекнало, непосредно или преку друг субјект, удел или акции кои во основната главнина на другото лице се претставени со најмалку 20% или кога му припаѓаат најмалку 20% од сите гласови на собирот на содружниците, односно на собранието;
2. Кое било трето лице, непосредно или преку друг субјект, стекнало удел или акции кои во основната главнина во секое од поврзаните лица се претставени со најмалку 20%, или кога на лицето му припаѓаат најмалку 20% од сите гласови на собирот на содружниците, односно на собранието, на секое од поврзаните лица;
3. Еден или повеќе извршни или неизвршни директори или членови на управниот или надзорниот одбор на едното лице, се извршни или неизвршни директори или членови на управниот или надзорниот одбор во другото лице;
4. Заем доделен или гарантиран од едното лице сочинува повеќе од 20% од книговодствената вредност на вкупните средства на другото лице;
5. Едното лице, непосредно или преку друг субјект, добива најмалку 20% од добивката на другото лице, како резултат на договор за деловна соработка помеѓу двете лица;
6. Едното лице е постојана деловна единица на друго лице;
7. Едното лице врши деловни и финансиски трансакции со друго лице кое е резидент на држава во која стапката на данок на добивка е 25% пониска од стапката на данок на добивка во Република Македонија.
8. За целта на ставот (1) точки 1) и 2) на овој член, уделот, акциите или гласачките права на физичко лице се сметаат заедно со истите на брачниот другар, роднините по права линија, браќата, сестрите, хранителите и посвоителите.

Важно!!!

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Со законот за изменување и дополнување на Законот за данок на добивка се укина обврската за задолжително доставување на Извештајот за трансферни цени до Управата за јавни приходи, односно останува обврската за негово доставување само кога истото ќе биде побарано од страна на УЈП.

Се укинува обврската за задолжително доставување до УЈП на Извештај за трансферни цени, односно се пропишува обврска за доставување на Извештајот само по барање на Управата за јавни приходи.

Се пропишува обврска за доставување на Прилог на образец за трансферни цени П/ТЦ заедно со даночниот биланс. Овие одредби важат за ДБ за 2024 година, односно за Извештајот за трансферни цени кој треба да се изработи за фискаланата 2024 година.

Во образецот П/ТЦ се пополнуваат само трансакции со поврзани лица во странство, додека трансакциите со домашните лица-резиденти не се предмет на пополнување.

Пополнување на образец П-ТЦ

<u>Реден број</u>	<u>Вид на трансакција</u>	<u>Продажба</u>	<u>Набавка</u>
<u>1</u>	<u>Нематеријални средства</u>		
<u>2</u>	<u>Материјални средства</u>		
<u>3</u>	<u>Финансиски средства, освен заеми</u>		
<u>4</u>	<u>Заеми</u>		
<u>5</u>	<u>Залиха на материјали, производи и стоки</u>		

<u>Реден број</u>	<u>Вид на трансакција</u>	<u>Продажба</u>	<u>Набавка</u>
<u>6</u>	<u>Камати</u>		
<u>7</u>	<u>Услуги</u>		
<u>8</u>	<u>Надомесоци за авторски права</u>		
<u>9</u>	<u>Вкупен износ на останати трансакции</u>		

Согласно член 39 став (5) од Законот за данокот на добивка (ЗДД) даночните обврзници кои се поврзано лице согласно критериумите утврдени во член 16 од ЗДД и имаат трансакции меѓу поврзани лица согласно член 12 и член 12-а од ЗДД, имаат обврска кон образецот „ДБ“-Даночен биланс за оданочување на добивка, да достават Прилог со податоци за трансакции меѓу поврзани лица „П/ТЦ“.

Во Прилогот со податоците за трансакции меѓу поврзани лица „П/ТЦ“ задолжително се внесуваат податоците за: • - Единствен даночен број (ЕДБ), скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт
 - Даночен период за кој се поднесува прилогот „П/ТЦ“.

А.ТРАНСАКЦИИ МЕЃУ ПОВРЗАНИ ЛИЦА СОГЛАСНО ЧЛЕН 12 И ЧЛЕН 12-А ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА
 1. Нематеријални средства - во колоната “Продажба” се искажува збирот на износите на приходите од продажба на нематеријални основни средства што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Набавка” се наведува вкупниот износ на набавени нематеријални средства од поврзаното лице.
 2. Материјални средства - во колоната “Продажба” се искажува збирот на износите на приходите од продажба на материјални основни средства што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Набавка” се наведува вкупниот износ на набавени материјални средства од поврзаното лице.

3. Финансиски средства, освен заеми - во колоната “Продажба” се искажува збирот на износите на вложување во финансиски средства што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Набавка” се наведува вкупниот износ на финансиски средства стекнати од поврзаното лице.

4. Залихи на материјали, производи и стоки - во колоната “Продажба” се искажува збирот на износите на приходите од продажба на материјали, производи и стоки што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната Набавка се наведува вкупниот износ на набавени материјали, производи и стоки купени од поврзаното лице.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

5. Заеми – во колоната “Продажба” се искажува вкупниот износ на дадени заеми и кредити што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Набавка” се наведува вкупниот износ на примени заеми од поврзаното лице.

6. Камати – во колоната “Приходи” се искажува збирот на износите на приходите од камати од дадените заеми и кредити што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Трошоци” се наведува збирот на износите на расходите од камата од примените заеми и кредити, кои влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ.

7. Услуги -во колоната “Приходи” се искажува збирот на износите на приходите од продажба на услуги што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во колоната “Трошоци” се наведува збирот на трошоците за купување на услугите што влијаеле на добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ.

8. Надоместоци за авторски права - во колоната “Приходи” се искажува збирот на износите на приходите од доделените авторски права што влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ. Во Колоната “Трошоци” се наведува збирот на износите на трошоците за добиените авторски права што влијаеле врз добивката или загубата прикажани на АОП 01 од образецот ДБ.

9. Вкупен износ на останати трансакции – се наведува збирот на износите на сите приходи и расходи во однос на поврзани лица кои не се наведени во другите редови на овој прилог и влијаеле врз добивката или загубата прикажана на АОП 01 од образецот ДБ

Пример: 1 Третман на повеќе искажан расход

Друштвото Тест АА од Германија учествува со 100% во основниот влог на Друштвото Тест ББ од Македонија и е единствен сопственик на истото. Друштвото Тест АА е друштво што се занимава со сервис на бела техника. За целите на своето работење сите потребни делови кои ги набавува се со цел за услужување на своите клиенти во Македонија ги набавува токму од својот сопственик од Германија и тоа по цена од 400 евра. Истражувањата на пазарот наведуваат дека интеркварталниот опсег, односно медијаната за таков дел изнесува 250 евра. Во текот на 2024 година Друштвото Тест АА набавило вкупно 100 резервни делови за целите на своите клиенти.

Податоци:

Цена за поединечен набавен резервен дел од матична фирма = 400 евра

Цена за поединечен набавен резервен дел согласно медијана =250 евра

Разликата од 150 евра е повеќе искажан расход.

Износ за корекција во Даночен биланс = 100 парчиња * 150 евра = 15.000 евра.

Повеќе во однос на трансферните цени и извештаите потребни за достава по истите можете на најдете на нашата веб страна со урнеци од истите.

35. АОП 35 ИЗНОС НА ПОЗИТИВНА РАЗЛИКА ПОМЕЃУ ПРИХОДИТЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ТРАНСАКЦИЈАТА ПО ЦЕНА УТВРДЕНА ВО СОГЛАСНОСТ СО “ДОФАТ НА РАКА” И ПРИХОДИТЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ТАА ТРАНСАКЦИЈА ПО ТРАНСФЕРНАТА ЦЕНА МЕЃУ ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Износот на позитивната разлика помеѓу приходите кои произлегуваат од трансакцијата по цена утврдена во согласност со принципот на „дофат на рака“и приходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена. – ТРЕТМАН НА ПОМАЛКУ ИСКАЖАН ПРИХОД

Пример: 1 Третман на помалку искажан приход

Друштвото Тест АА од Германија учествува со 100% во основниот влог на Друштвото Тест ББ од Македонија и е единствен сопственик на истото. Друштвото Тест АА е друштво што се занимава со трговија на големо на акумулатори. Продажната цена на еден акумулатор за домашен и

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

странски пазар изнесува 50 евра. Акумулаторите кои ги продава на матичната фирма ги фактурира по износ од 35 евра. Во текот на 2024 година Друштвото Тест АА продало вкупно 10.000 акумулатори на својот сопственик во Германија.

Податоци:

Продажна цена за еден акумулатор на домашен и странски пазар = 50 евра

Продажна цена за еден акумулатор за матична фирма = 35 евра

Разликата од 15 евра е помалку искажан приход .

Износ за корекција во Даночен биланс = 10.000 парчиња * 15 евра = 150.000 евра

36. АОП 036 ИЗНОС НА ДЕЛ ОД КАМАТИ ПО ЗАЕМИ КОИ СЕ ДОБИЕНИ ОД ПОВРЗАНО ЛИЦА, КОЈ ГО НАДМИНУВА ИЗНОСОТ КОЈ БИ СЕ ОСТВАРИЛ ДОКОЛКУ СЕ РАБОТИ ЗА НЕПОВРЗАНИ ЛИЦА

Непризнаен расход за даночни цели е износот на делот од камати по заеми кои се добиени од поврзано лице кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица.

Кај заемите кои се добиени од поврзаното лице при утврдувањето на расходите од камати се признава пресметаната камата најмногу до висина на каматната стапка која би се остварила меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

При утврдувањето на приходите од каматите на заеми дадени на поврзани лица, се признаваат пресметаните камати, најмалку до висината на каматните стапки, кои би се оствариле меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот, или доколку даночниот обврзник не може евидентирано да докаже дека висината на каматната стапка е во согласност, тогаш ќе се признае најмалку до висината на EURIBOR стапката за девизните кредити со соодветна рочност и SKIBOR стапката за денарски кредити зголемени за еден процентен поен.

Како основ за определување на висината на каматната стапка која би се остварила меѓу неповрзани лица е стапката остварена на финансиски пазар во земјата или на меѓународен финансиски пазар.

При утврдувањето на расходите од камати се признава пресметаната камата најмногу до висина на каматната стапка која би се остварила помеѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот, или доколку обврзникот не може документирано да ја докаже висината на каматната стапка, тогаш се признава најмногу до висината на EURIBOR-стапката за девизните кредити со соодветната рочност и SKIBOR—стапката за денарски кредити зголемени за еден процентен поен.

***SKIBOR и EURIBOR стапките за 2024 година може да ги превземете на нашата веб страна Smetkovoditeli.com.mk.**

Пример

Друштвото Тест АА на своето поврзано лице на ден 15 мај 2024 дало заем во износ од 300.000 денари. Согласно договорот за заем договорена е каматна стапка од 2% годишно. Рокот на враќање на позајмицата е 6 месеци. Врз основа на договорот Друштвото Тест АА доставило каматна листа.

Податоци

Skibor 15.05.2024

1 week – 4,25%

1 month – 4,36%

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

3 months – 4,53%

6 months – 4,73%

12 months – 4,91%

Датум на даден заем	15 мај 2024	15 мај 2024
Рок на враќање	15 ноември 2024	15 ноември 2024
Данови на користење	154	154
Главница на заем	300.000	300.000
Стапка	Согласно договор 2%	Согласно СКИБОР + 1%= 5,14
Камата	$(300.000 \text{ денари} * 2\%) / 365 \text{ дена} * 184 \text{ дена} = 3.025$	$(300.000 \text{ денари} * 5,73\%) / 365 \text{ дена} * 184 \text{ дена} = 8.666$

Помалку искажан приход 3.025 – 8.666 = 5.641 -даночно непризнат расход кој ја зголемува даночната основа.

Ова се евидентира само кај давателот на заемот, а не и кај примателот.

37. АОП 037 ИЗНОС НА ЗАТЕЗНИ КАМАТИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ОДНОСИТЕ СО ПОВРЗАНО ЛИЦЕ

Согласно член 14 од Законот за данок на добивка, непризнаен расход за даночни цели е износот на затезните камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице.

Пример

Друштвото Тест АА кое е поврзан субјект со друштвото Тест ББ има купопродажни трансакции. По основ на една ненаплатена фактура Друштвото Тест ББ доставило каматна листа во која пресметало казнена камата заради таа ненаплатена фактура во износ од 30.000 денари.

Заклучок: Со оглед на тоа што се работи за поврзан субјект каматата во износ од 30.000 денари ќе ја зголеми даночната основа во даночниот биланс за 2024 година

Напомена* Непризнаен расход за даночни цели е износот на затезни камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице, но со исклучок на трошковните затезни камати кои произлегуваат од облигационен однос со банка или друга кредитна институција

38. АОП 038 ИЗНОС НА КАМАТИ НА ЗАЕМИ ДОБИЕНИ ОД СОДРУЖНИЦИ ИЛИ АКЦИОНЕРИ- НЕРЕЗИДЕНТИ СО НАЈМАЛКУ ОД 20% УЧЕСТВО ВО КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВОТО

Непризнаен расход за даночни цели е износот на каматите на заемите добиени од содружниците или акционерите – нерезиденти со најмалку од 20% учество во капиталот на друштвото, кои за повеќе од три пати го надминуваат износот на уделот на тој содружник или акционер.

Како заеми се сметаат и заемите од трети лица кои се гарантирани од содружникот или акционерот.

Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на корисникот на заемот се определува за даночниот период како просек од уплатениот капитал, нераспределената добивка и резервите, намалени за евентуалните непокриени загуби.

Истото нема да се применува на новооснованите субјекти во периодот од првите три години на работењето, вклучувајќи ја и годината на основањето.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

За камати се смета износот на каматите на делот од заеми примени од содружниците или акционерите – нерезиденти, кои непосредно учествуваат најмалку со 20% во вкупната основна главнина на друштвото, односно во вкупното гласачко право во друштвото, доколку на почетокот и на крајот од даночниот период (календарска година, односно делот од годината за кој даночниот обврзник работел) тие заеми го надминале трикратниот износ на учеството во капиталот или во гласачкото право на содружникот или акционерот.

За заеми на содружникот или акционерот се сметаат и заемите добиени од трети лица за коишто гарантира тој содружник или акционер, како и заемите од банки доколку се дадени во врска со депозитот на тој содружник или акционер во таа банка.

Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на примачот на позајмицата се одредува со примена на процентот на учество на содружникот или акционерот во капиталот или во гласачкото право на друштвото на почетокот и на крајот на даночен период, врз основа на состојбата на:

- ➔ основната главнина намалена за неуплатениот дел;
- ➔ резервите (освен ревалоризационите резерви) и
- ➔ нераспределените добивки, намалени за износот на евентуалните непокриени загуби, пресметан како просек од првиот и последниот ден во даночниот период во кој заемот се користи.

Како камати не се сметаат каматите по заемите добиени од содружници или акционери на друштвото, кои се банки или други финансиски организации.

Пример:

Содружник друштво “Тест АА” од Бугарија, содржник друштво “Тест ББ” од Грција и содружник друштво “Тест ВВ” имаат сопствен удел во вкупниот капитал на друштвото “Тест ГГ”. Во прилог податоци и пресметки:

Податоци:

Ред.бр.	Опис	На почеток на година	На крај на година	Просек
1	Основна главнина	600.000	600.000	600.000
2	Резерви	40.000	60.000	50.000
3	Акумулирана добивка	250.000	600.000	425.000
4	Акумулирана загуба	150.000	200.000	175.000
5	Вкупен капитал	1.040.000	1.460.000	1.250.000

Удел на содружник друштво “Тест АА” = 70%

Удел на содружник друштво “Тест ББ” = 20%

Удел на содружник друштво “Тест ВВ” = 10%

Пресметки:

Ред.бр		Содружник Тест АА	Содружник Тест ББ	Содружник Тест ВВ
1	Износ на учество на содружникот во вкупниот капитал на друштвото	875.000	250.000	125.000
2	Износ на кредитот	3.000.000	2.000.000	1.000.000
3	Процент на учество во вкупниот влог на друштвото	70%	20%	10%
4	Договорена каматна стапка	7%	7%	7%
5	Годишен износ на камата	210.000	140.000	70.000
	Трикратен износ на учеството на содружникот во капиталот на друштвото	2.625.000	750.000	375.000
6	Износ на камата – признат расход	183.750	52.500	70.000

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

7	Износ на камата-непризнат расход	26.250	87.500
---	----------------------------------	--------	--------

Забелешки:

- Содружникот “Тест ВВ” е нерезидент и поседува 10% од основната главнина на друштвото и е под критериумот од 20% од капиталот на друштвото. Оваа камата не е предмет на оценка од аспект на одредбите за тенка капитализација
- Доколку износот на капиталот е 0 или негативен, тогаш целиот износ на камата од поврзаното друштво претставува непризнат расход и е предмет на оданочување.
- Доколку содружниците Тест АА и Тест ББ беа резиденти на РМ целиот износ на камата ќе беше признат расход.

39. АОП 39 ДРУГИ УСОГЛАСУВАЊА НА РАСХОДИ

Сите други усогласувања кои посебно не се наведени во Законот, односно Правилникот се внесуваат под ова АОП.

Пример: Овде се додаваат и спонзорствата за кои не е добиена согласност од Министерството за правда.

На овој реден број се искажуваат и трошоците за платени лабораториски тестови за Ковид-19 во износ поголем од 23.819 денари за 2024 година по вработен кои претставуваат непризнати расходи.

- ▶ Согласно Член 9, став 1, точка 21 од Законот за данок на добивка гласи:

Како непризнаени расходи за даночни цели се сметаат:

“платени лабораториски тестови за COVID-19 за вработени лица во износ поголем од 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Северна Македонија, на годишно ниво по вработен”

*Просечна месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Македонија изнесува 54.916 денари, или 50% од просечната изнесува 27.458 денари

Global Consulting Group

Платени Ковид тестови за вработени лица

Платени Ковид тестови (Данок на личен доход) за цела 2024 година за <u>вработени</u> лица	До 9.000 денари по вработен на годишно ниво ослободени од данок на личен доход Над 9.000 денари по вработен на годишно ниво оданочување со данок на личен доход
Платени Ковид тестови (Данок на добивка) за цела 2024 година за <u>вработени</u> лица	До 27.458 денари по вработен на годишно ниво даночно признат расход Над 27.458 денари по вработен на годишно ниво даночно непризнат расход

Платени Ковид тестови за невработени лица

Данок на личен доход	На целиот износ се плаќа данок на личен доход
Данок на добивка	Целиот износ вклучително и данокот на личен доход претставува даночно непризнат расход

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

На АОП 39 се искажува и износот на трошоци на уплатена премија на доброволно здравствено осигурување над износот од една просечна месечна бруто плата, исплатена во претходната година во РМ, на годишно ниво по вработен.

Просечната бруто плата за 2024 година изнесува 54.916 денари, што значи износот над 54.916 денари е даночно непризнат расход.

Согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за данок на личен доход од 01 јануари 2023 година се плаќа данок на доход на премија за доброволно здравствено осигурување.

Пример: Во текот на 2024 година Друштвото Глобал Гроуп Консалтинг ДОО Скопје на еден свој вработен му уплатило премија за дополнително здравствено осигурување во износ од 60.000 денари.

Износ на уплатена премија	Износ кој не подлежи на оданочување со длд	Основица за оданочување со длд	Данок на личен доход	Вкупен трошок за премија за доброволно здравствено осигурување	Даночно признат расход за 2024	Даночно непризнат расход за цели на дд
60.000	-	60.000	6.667	66.667	54.916	11.751

40. АОП 40 ДАНОЧНА ОСНОВА

Во ова АОП се собираат АОП 01 + АОП 02, претставува збир од Финансискиот резултат во Билансот на успех и Непризнаените расходи за даночни цели.

Напомена: Доколку финансискиот резултат наведен во АОП 01 е негативен, односно друштвото работи со загуба и доколку и покрај зголемувањето за непризнаените расходи добиете негативна даночна основа, во АОП 30 се внесува знакот “-” и не се пополнуваат следните полиња до поле 56-Пресметан данок по намалување, а во АОП 56 се внесува 0. Задолжително се пополнува АОП 62- Остварена загуба намалена за непризнаените расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три години.

Доколку даночниот обврзник оствари загуба искажана во Билансот на успех истата намалена за непризнаените расходи искажани во даночниот биланс може да ја пренесе на товар на добивката во идните пресметковни периоди најмногу до три години сметано од годината во која е искажана загубата.

Намалувањето во даночниот биланс се врши последователно почнувајќи од износот на најрано настанатите даночни загуби.

Правото на пренесување на даночната загуба на товар на добивката во идните даночни периоди неможе да се користи во случај на измена на статусот на даночниот обврзник во случај на спојување, припојување, поделба, сопственичка трансформација и друго.

Обврзникот кој искажува даночна загуба, правото на пренос го остварува со одобрение од Управата за јавни приходи, по негово барање ДД-01 кое се поднесува најдоцна до 31ви март наредната година, по годината во која загубата е искажана.

Во рок од 60 дена од поднесеното барање Управата за јавни приходи е должна на издаде одобрение по истото.

41. АОП 41 НАМАЛУВАЊЕ НА ДАНОЧНА ОСНОВА (АОП42 + АОП43 + АОП44 + АОП45 +АОП46 + АОП47 + АОП 48)

АОП 41 претставува збир од АОП 42, АОП 43, АОП 44, АОП 45, АОП 46, АОП 47 И АОП 48

42. АОП 42 ИЗНОС НА НАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА ЗА КОИ ВО ПРЕТХОДНИОТ ПЕРИОД Е ЗГОЛЕМЕНА ДАНОЧНАТА ОСНОВА

Даночната основа се намалува за износот на наплатените побарувања и вратените парични средства кои по својата економска суштина се заеми кои во претходни даночни периоди имале третман на непризнаен расход.

Износот на наплатените побарувања до висината на искажаниот приход, за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа, соодветно на оданочениот износ.

На ова АОП се внесува износот на наплатените отпишани побарувања, кои во 2023 година и претходните даночни периоди (но не повеќе од 5 години) биле отпишани и внесени како зголемување на даночната основа во тој даночен период.

Односно, даночната основа за 2024 година се намалува за износот на наплатените побарувања кои во претходните даночни периоди имале третман на непризнаен расход.

Намалувањето на даночната основа се врши соодветно за износот на наплатените побарувања во висината на искажаниот приход, за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа и за истите бил платен данок на добивка.

43. АОП 43 ИЗНОС НА ВРАТЕН ДЕЛ ОД ЗАЕМ ЗА КОИ ВО ПРЕТХОДНИТЕ ПЕРИОДИ БИЛО ИЗВРШЕНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ДАНОЧНАТА ОСНОВА

Даночната основа се намалува за износот на наплатените побарувања и вратените парични средства кои по својата економска суштина се заеми кои во претходни даночни периоди имале третман на непризнаен расход.

Износ на вратениот дел од заемот за кој во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа.

Со измените на Законот се прецизира дека даночната основа се намалува за износот на вратени парични средства кои по својата економска суштина се заеми, кои во претходните даночни периоди имале третман на непризнати расходи.

Доколку даночните обврзници во Даночниот биланс за 2024 година имаат негативна даночна основа (знак – во АОП 40) тогаш правото на намалување на даночната основа за вратениот заем во 2024 година не може да се оставри.

44. АОП 44 ИЗНОС НА ТРОШОЦИТЕ ЗА АМОРТИЗАЦИЈА НАД ИЗНОСОТ ПРЕСМЕТАН СО ПРИМЕНА НА АМОРТИЗАЦИОНИ СТАПКИ УТВРДЕНИ СО НОМЕНКЛАТУРАТА НА СРЕДСТВАТА ЗА АМОРТИЗАЦИЈА И ГОДИШНИТЕ АМОРТИЗАЦИОНИ СТАПКИ ЗА КОИ ВО ПРЕТХОДНИОТ ПЕРИОД Е ИЗВРШЕНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ДАНОЧНАТА ОСНОВИЦА

Даночната основа се намалува за износот на трошоците за амортизација над износот пресметан со примена на амортизациони стапки утврдени со номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основица.

Согласно член 17-а од Законот за данок на добивка, Даночната основа се намалува за износот на трошоците за амортизација над износот пресметан со примена на амортизациони стапки утврдени со номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа.

Smetkovoditeli.com.mk

45. АОП 45 ИЗНОС НА НЕИСПЛАТЕНИ НАДОМЕСТОЦИ НАД ИЗНОСИТЕ УТВРДЕНИ ВО ЧЛЕН 9 СТАВ 1 ТОЧКИ 2),3-б),4),5),5-А) И 6), ОД ЗДД, ЗА КОИ ВО ПРЕТХОДНИОТ ПЕРИОД Е ИЗВРШЕНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ДАНОЧНАТА ОСНОВА, ДОКОЛКУ ИСТИТЕ СЕ ИСКАЖАНИ КАКО ПРИХОД

Даночната основа се намалува за износот на неисплатените надоместоци над износите утврдени во член 9 став 1) точки 2), 3-б), 4), 5), 5-а) и 6) од овој закон, за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа, доколку истите се искажани како приход.

Се пропишува правото на користење на даночен кредит за износот на неисплатени надоместоци наведени во точки 9 од Законот (дневници, помош во случај на вработен или член на семејство, отпремнина, испратнина, исхрана за нокна работа...), над дозволеният износ за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа, доколку истите во тековниот период се искажани како приход.

Пример:

	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
1	422		Отпремнина при заминување во пензија	120.000		<p>Друштвото Тест АА на еден од своите вработени при заминување во пензија во текот на месец ноември 2024 година донело одлука за исплата на отпремнина во износ од 120.000 денари. Согласно ОКДПС за месец ноември 2023 година максимално дозволен износ на отпремнина за одење во пензија изнесувал 64.156 денари.</p> <p>Во текот на 2023 година друштвото врз основа на одлуката за исплата на отпремнина искажало трошоци и обврска по основ на отпремнина во износ од 120.000 денари. Во даночниот биланс за 2023 година искажало и непризнат расход во износ од 55.844 денари (120.000 денари – 64.156 денари = 55.844 денари), како износ повисок од максимално дозволеният износ пропишан за тој месец согласно ОКДПС.</p> <p>Во текот на 2024 година Друштвото врз основа на таа одлука исплатило само износ од 64.156 денари, односно го исплатило само дозволеният максимум по тој основ. За разликата од 55.844 денари друштвото евидентирало приход, за што во даночниот биланс за 2024 година има право на намалување на даночната основа по овој основ.</p>
		242	Обврски за отпремнина при заминување во пензија		120.000	
			По Одлука за исплата на отпремнина			
	242		Обврски за отпремнина при заминување во пензија	55.844		
		765	Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски		55.844	
			По одлука за приходување на обврски			

46. АОП 46 ДИВИДЕНДИ ОСТВАРЕНИ СО УЧЕСТВО ВО КАПИТАЛОТ НА ДРУГ ДАНОЧЕН ОБВРЗНИК, ОДАНОЧЕНИ СО ДАНОК НА ДОБИВКА КАЈ ИСПЛАТУВАЧОТ

Согласно член 18 од Законот за данок на добивка даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник- резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда

Износот на дивиденди остварени од резиденти на Република Македонија со учество во капиталот на друг обврзник – резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени според стапката утврдена во член 2 од Законот, во кој член е наведено дека стапката изнесува 10% претставуваат дел, со кој се намалува даночната основа.

Согласно член 5 став 2 од Правилникот, Исплатувачот на дивиденда на примателот на дивиденда му издава изјава на образец И-ПД-Изјава за платен данок на добивка.

Во прилог 2 на овој прирачник е дадена [изјава образец И-ПД](#).

Примателот на дивиденда, доколку го пополнува АОП 34 и за истото користи намалување на даночната основа, со поднесување на даночниот биланс ја приложува и изјавата добиена од исплатувачот на дивиденда.

Пример:

Друштвото Тест АА е основач и сопственик на друштвото Тест ББ. Во текот на 2024 година друштвото Тест ББ донело одлука за исплата на дивиденда по основ на добивката од 2023 година на мајката основач во износ од 600.000 денари. Дивидендата е исплатена во месец септември 2024 година. Друштвото Тест ББ исплаќач на дивидендата е обврзник на данок на добивка и истиот платил данок на добивка за што и издал потврда за платен данок на исплатена дивиденда на примателот на дивидендата, односно образец И-ПД.

Со оглед на тоа што друштвото Тест ББ ја оданочило дивидендата, друштвото Тест АА како примател на дивиденда, за приходите врз основа на добиената дивиденда од 600.000 денари ќе изврши намалување на даночната основа за истиот износ преку внесување на износот како податок во АОП 46.

47. АОП 47 ДЕЛ ОД ЗАГУБА НАМАЛЕНА ЗА НЕПРИЗНАЕНИ РАСХОДИ, ПРЕНЕСЕНА ОД ПРЕТХОДНИ ГОДИНИ

Даночна загуба претставува негативна разлика помеѓу износот на остварената загуба искажана во Билансот на успех и износот на непризнати расходи за даночни цели .

Во даночниот биланс за 2024 година даночните обврзници имаат право да ја намалат даночната основа за износот на даночна загуба од следните години:

- Даночна загуба од ДБ од 2020 година, 2021 година, 2022 година и 2023 година

Меѓутоа условот останува претходно друштвото да има доставено барање ДД-01 и по истото УЈП да издаде согласност.

Доколку во 2024 година даночниот обврзник оствари загуба искажана во Билансот на успех истата намалена за непризнаените расходи искажани во даночниот биланс за 2024 година, може да ја пренесе на товар на добивката во идните пресметковни периоди најмногу до три години сметано од годината во која е искажана загубата.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Намалувањето во даночниот биланс се врши последователно почнувајќи од износот на најрано настанатите даночни загуби.

Напомена: Ова право не може да се користи во случај на измена на статусот на даночниот обврзник врз основа на спојување, припојување, поделба, сопственичка трансформација и слично.

Обврзникот кој искажува загуба, правото на пренесување го остварува со одобрение од Управата за јавни приходи, по негово барање (Образец ДД-01) кое се поднесува најдоцна до 31 март наредната година, по годината во која загубата е искажана.

Управата за јавни приходи е должна да издаде одобрение по барањето во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето.

Важно!!!

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за данок на добивка, се укина условот претходно наведен во членот 19 став 2 за покривање на загубата согласно Законот за трговски друштва, каде обврзникот имаше право да ја пренесе даночната загуба во идните даночни периоди. Правото за пренесување на даночната загуба од ДБ 2020 и 2021 е пропишано во преодните одредби на Законот за изменување и дополнување на законот за данок на добивка, според која не постои обврска за покривање на загубата од 2020 и 2021 година за да обврзникот има право да ја пренесе даночната загуба во идните даночни периоди.

Даночната загуба од 2020 и 2021 година даночните обврзници може да ја пренесуваат во следните 5 години .

48. АОП 48 ИЗНОС НА ИЗВРШЕНИ ВЛОЖУВАЊА ОД ДОБИВКАТА (РЕИНВЕСТИРАНА)

Согласно член 28 од Законот за данок на добивка во делот Даночни ослободувања се наведува дека даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка).

Под реинвестирана добивка се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата во материјални средства (недвижности, постројки и опрема), вклучително и вложувањата во материјални средства набавени преку финансиски лизинг, како и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста на даночниот обврзник, освен вложувања во патнички автомобили, мебел, теписи, аудио визуелни средства, бела техника, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и други вложувања кои служат за административни цели.

Напомена 1: Доколку се набавени патнички автомобили и истите се опремени со специјална опрема за вршење на одредени дејности кои се нивна примарна дејност како што се такси возила, возила за обука на возачи, амбулатни возила, погребни возила и слично, односно се директно поврзани со вршењето на основната дејност на друштвото, можат да се сметаат за инвестиции или вложувања во материјални средства за проширување на дејноста согласно член 28 од Законот.

Напомена 2: Истото важи и за набавка на мебел, теписи, аудиовизуелни средства и белата техника, може да се сметаат за инвестициски вложувања во материјални средства за проширување на дејноста од член 28 од Законот, само доколку истите се употребуваат за вршење на основната дејност на субјектот како на пример: опремување на мотели, хотели, болници, кино сали, тетари, спортски субјекти, уредување на шалтерски ентериери кај осигурителни друштва, банки, трговски дуќани, односно опремата што е набавена треба да се смета за неопходно

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

потребна за остварување на основната дејност на друштвото, а не за негови административни потреби.

Доколку даночниот обврзник ги оттуѓи средствата со кои се стекнал преку реинвестирање на добивката во рок од 5 години од денот во кој е извршено инвестициско вложување, го должи данокот кој би го платил кога не би го користел ослободувањето.

Во случај на раскинување на договорот за финансиски лизинг, даночниот обврзник го должи данокот кој би го платил кога не би го користел ослободувањето.

Доколку даночниот обврзник документирано не докаже дека даночното ослободување го искористил за вложувања во материјални средства (недвижности, постројки и опрема) и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста го должи данокот кој би го платил кога не би го користел ослободувањето.

Намалувањето на даночната основа за реинвестирана добивка ги опфаќа и вложувањата во материјални средства набавени преку финансиски лизинг.

Правила:

За друштвото да има право на користење на реинвестирана добивка потребно е следново:

- Да има остварено добивка во претходната деловна година
- Од добивката од претходната деловна година да има издвоено резерви за реинвестирана добивка
- Во тековната година да има набавено материјални средства (недвижности, постројки и опрема) или нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста
- Во тековната година да има позитивна даночна основа во ДБ

Важно!!!

- Се применува со денот на влегување во сила на измените на Законот

Со членот 4 од Измените на Законот за данок на добивка се пропишува дополнување на членот 28 од Законот во насока на предвидување на обврска за плаќање **на петкратниот износ на данокот** во случаите кога:

- Даночниот обврзник документирано не докаже дека даночното ослободување го искористил за вложување во материјални и нематеријални средства за проширување на дејноста
- Доколку не го утврди данокот согласно членот 39 од Законот за данок на добивка, односно доколку даночниот обврзник не достави образец ДД-ДО до УЈП во рок од 30 дена од денот на престанување на условите за даночно ослободување и не го плати данокот на добивка во истиот рок.

49. АОП 49 ДАНОЧНА ОСНОВА ПО НАМАЛУВАЊЕ

Ова АОП претставува разлика од АОП40 и АОП41

50. АОП 50 ПРЕСМЕТАН ДАНОК НА ДОБИВКА

Се пресметува данокот на добивка врз основа на утврдената даночна основа од АОП 49, помножено со 10% утврдена даночна стапка во Република Македонија за данок на добивка.

51. АОП 51 НАМАЛУВАЊЕ НА ПРЕСМЕТАНИОТ ДАНОК НА ДОБИВКА

АОП 51 Претставува збир од АОП52 + АОП53 +АОП54 +АОП55

52. АОП 52 НАМАЛУВАЊЕ НА ДАНОКОТ ЗА ВРЕДНОСТА НА НАБАВЕНИ И СТАВЕНИ ВО УПОТРЕБА ДО 10 ФИСКАЛНИ СИСТЕМИ НА ОПРЕМА ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИТЕ ПЛАЌАЊА

Согласно член 30 од Законот за данок на добивка и Член 8 став 1 точка 1 од Правилникот за данок на добивка, а во согласност со член 2 од Законот за регистрирање на готовинските плаќања, даночниот обврзник кој вовел и користи фискален систем на опрема, односно фискална апаратура и интегриран систем за управување му се намалува пресметаниот данок на добивка за набавените и ставени во употреба до десет фискални апарати во тековната година, во висина на нивната фактурна вредност намалена за данокот на додадена вредност.

Субјектите кои не се регистрирани даночни обврзници го намалуваат данокот на добивка во висина на вкупната фактурна вредност.

Правото на намалување на данокот на добивка, обврзникот го остварува со одобрение од УЈП по претходно поднесено писмено барање на образец – Барање за даночно ослободување за воведен фискален систем на опрема ДД-07 до 20 јануари наредната година, по годината за која се поднесува барањето.

Износот за вредноста на набавените до 10 фискални системи на опрема се искажува на АОП 52 во Даночниот биланс.

Доколку обврзникот даночното ослободување не го искористи до крајот на тековната година, има право да го пренесе во наредниот период.

Прашање:

Даночен обврзник сака да набави 10 фискални апарати поради зголемување на обем на продажба.

Во 2014 година набавил 10 фискални апарати и за истите тогаш поднел барање за даночно ослободување до 10 набавени фискални апарати во даночниот биланс и искористил намалување на данокот.

Дали за новите 10 фискални апарати кои сакаат сега да ги набават ќе можат повторно да бараат даночно намалување во даночниот биланс за 2024 година?

Одговор:

Пресметаниот данок на добивка се намалува за Одобреното даночно ослободување по основ на набавените и ставени во употреба до десет фискални системи на опрема за регистрирање на готовинските плаќања односно фискална апаратура и интегриран автоматски систем за управување.

Одобреното даночно ослободување, кое е поголемо од износот на утврдениот данок, се пренесува на товар на данокот утврден во даночните биланси за годините што следат, се до целосно искористување на правото.

Даночниот обврзник може да користи намалување на пресметаниот данок на добивка само за набавени и ставени во употреба до 10 фискални апарати.

Доколку тоа право еднаш е искористено неможе да се користи намалување на пресметаниот данок во даночен биланс за други набавки во наредни години.

53. АОП 53 ИЗНОС НА ДАНОК СОДРЖАН ВО ОДАНОЧЕНИ ПРИХОДИ/ ДОБИВКИ ВО СТРАНСТВО ДО ПРОПИШАНАТА СТАПКА

Во ова АОП се внесува износот на задржан данок платен во странство, а најмногу до износот на данокот кој би се добил со примена на пропишаната даночна стапка. Даночниот обврзник кој остварува приходи во странство, доставува соодветна потврда од надлежниот даночен орган на странската држава за задржаниот данок во прилог со Даночниот биланс.

Данокот содржан во оданочени приходи/добивки во странство до утврдената даночна стапка од 10% го намалува пресметаниот данок на добивка. На субјектите кои остваруваат доход во странство на кој согласно Договорите за одбегнување на двојното оданочување е пресметан и платен данок по задршка, им се намалува пресметаниот данок во земјата во висина на платениот данок, но не повеќе од данокот што би се добил со примена на пропишаната стапка во РМ.

Одобреното даночно ослободување кое е поголемо од износот на пресметаниот данок, се пренесува на товар на данокот утврден во даночните биланси за годините што следат, се до целосно искористување на правото.

54. АОП 54 ДАНОК КОЈ ГО ПЛАТИЛА ПОДРУЖНИЦАТА ВО СТРАНСТВО ЗА ДОБИВКАТА ВКЛУЧЕНА ВО ПРИХОДИТЕ НА МАТИЧНОТО ПРАВНО ЛИЦЕ ВО Р.М НО НЕ ПОВЕЌЕ ОД ИЗНОСОТ НА ДАНОКОТ ПО ПРОПИШАНАТА СТАПКА ВО ЗДД

Согласно Правилникот за данок на добивка, на матичното правно лице- резидент на Република Македонија, му се намалува пресметаниот данок во земјата, за износот на данокот што го платила неговата подружница во друга држава, доколку таа добивка е вклучена во приходите на матичното правно лице, до висината на данокот утврден според даночната стапка на Република Македонија. Матичното правно лице на даночниот орган му поднесува докази за данокот што подружницата го платила во друга држава, заедно со нејзиниот биланс на успех и даночен биланс.

Пример:

Друштвото Тест АА со цел проширување на својот бизнис во странство спровело анализа во кое подрачје да отвори бизнис и согласно резултатите од истата отворило подружница во Белгија. Во текот на 2024 година друштвото остварило позитивен резултат, односно бруто добивка пред оданочување во износ од 10.000 евра. Стапката на данок во Белгија изнесува 15%. Износот кој што бил платен за данок изнесува 1.500 евра. Во 2024 година добивката од 2023 година од работењето на подружницата во Белгија е трансферирана во дивиденда кај Друштвото Тест АА, за што друштвото спровело и соодветно книжење, односно евидентирање на приход во износ од 8.500 евра. За платениот данок во странската држава друштвото располага со документ, односно издадена потврда од надлежен даночен орган на Република Белгија.

Податоци:

Износ на добивка = 10.000 евра * 61,5 денари = 615.000 денари.
 Износ на платен данок во странска држава = 10.000 евра * 15% = 1.500 евра * 61,5 = 92.250 денари.
 Износ на трансферирана добивка = 8.500 евра * 61,5 = 522.750 денари.
 Износ на данок според даночна стапка пропишана во РМ = 10.000 евра * 10% = 1.000 евра * 61,5 = 61.500 денари.

Износот кој што ќе треба да се внесе во Даночен биланс за 2024 година изнесува 61.500 денари во Поле 47, односно АОП 54.

55. АОП 55 ИЗНОС НА ПРЕСМЕТАНО ДАНОЧНО ОЛЕСНУВАЊЕ ЗА ДАДЕНА ДОНАЦИЈА УТВРДЕНА ВО СОГЛАСНОСТ СО ЧЛЕН 30-А ОД ЗДД

Ова поле во ДБ за 2024 година не се пополнува.

56. АОП 56 ПРЕСМЕТАН ДАНОК ПО НАМАЛУВАЊЕ (АОП 50 – АОП 51)

Во ова АОП се внесува разликата од АОП 50 и АОП 51.

Доколку намаулувањата, односно АОП 51 е поголемо од АОП 50, на АОП 56 се впишува износ 0.

57. АОП 57 ПЛАТЕНИ АКОНТАЦИИ НА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА ЗА ДАНОЧНИОТ ПЕРИОД

Се внесува износот на платените аконтации на данокот на добивка за даночниот период (јануари-декември).

Напомена: Се внесува и износот платен во месец јануари 2024 година за месец декември 2023 година.

58. АОП 58 ИЗНОС НА ПОВЕЌЕ ПЛАТЕН ДАНОК НА ДОБИВКА ПРЕНЕСЕН ОД ПРЕТХОДНИТЕ ДАНОЧНИ ПЕРИОДИ

Во ова АОП се внесува износот на повеќе платениот данок на добивка пренесен од претходните периоди, и тој истиот понатака се смета како аконтација за наредниот период.

59. АОП 59 ИЗНОС ЗА ДОПЛАТА/ ПОВЕЌЕ ПЛАТЕН ИЗНОС (АОП 56 – АОП 57 – АОП 58)

Во ова АОП се внесува разликата од АОП 56- АОП 57 -АОП 58,

Доколку се работи за износ за плаќање се внесува знакот “+”.

Доколку се работи за повеќе платен износ, односно претплата се внесува знакот “-”.

Доколку се бара враќање на повеќе платениот данок се впишува износот “X” пред знакот.

Smetkovoditeli.com.mk

IX ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

60. АОП 60 ВКУПЕН ИЗНОС НА ИЗВРШЕНИ ВЛОЖУВАЊА ОД ДОБИВКАТА (РЕИНВЕСТИРАНА)

Во АОП 60 се внесува вкупниот износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана) за проширување на дејноста на даночниот обврзник, согласно член 28 од Законот за данок на добивка и член 7 од Правилникот за Данокот на добивка.

Во ова АОП се внесуваат вкупните инвестиции кои друштвото ги реализирало во 2024 година и оние за кои е користено намалување на даночната основа (АОП 48 од ДБ за тековната 2024 година), како и оние вложувања за кои не е користено намалување на даночната основа за годината со што износот наведен на овој реден број може да биде еднаков на или поголем од износот наведен на АОП 48 од ДБ за 2024 година.

61. АОП 61 ЗАГУБИ ОД ПРЕТХОДНИ ГОДИНИ ЗА КОИ ПРАВОТО НА ПОКРИТИЕ ВО РОК ОД 3 ГОДИНИ НЕ Е ИЗМИНАТО

Во ова АОП се внесуваат загубите од претходни години за кои правото на покритие во рок од три години не е изминато согласно член 19 од законот за данок на добивка и член 5 став 1 точка 4 од Правилникот.

На ова АОП во даночниот биланс за 2024 година може да се искаже неискористената даночна загуба од ДБ од 2020 и 2021 година која може да се пренесува во наредните 5 години (2021,2022, 2023, 2024,2025,2026 година) и неискористената даночна загуба од ДБ од 2022 и 2023 година која може да се пренесува во наредните 3 години (2023,2024,2025,2026 година)

62. АОП 62 ОСТВАРЕНА ЗАГУБА НАМАЛЕНА ЗА НЕПРИЗНАЕНИТЕ РАСХОДИ ОД ТЕКОВНАТА ГОДИНА КОЈА МОЖЕ ДА СЕ ПРЕНЕСЕ ВО НАРЕДНИТЕ ТРИ ГОДИНИ

Согласно член 19 од Законот за данок на добивка во ова АОП се внесува износот на остварена загуба намалена за непризнаените расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три години.

Глобал Гроуп Консалтинг
 -економски и правен консалтинг - финансии - ревизија –

63. АОП 63 ПРЕНЕСЕН НЕИСКОРИСТЕН ДЕЛ НА ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ НА ДАНОКОТ ПО ОДРЕДБИТЕ ОД ЧЛЕН 30 ОД ЗДД

Согласно одредбите од член 30 од Законот за данок на добивка, а во корелација со Правилникот член 8 став 1 точка 1, на ова АОП се внесува пренесениот неискористен дел на правото за намалување на данокот по основ на воведени и одобрени системи на опрема за регистрирање на готовинските плаќања.

64. АОП 64 ПРЕНЕСЕН НЕИСКОРИСТЕН ДЕЛ НА ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ НА ДАНОКОТ ПЛАТЕН ВО СТРАНСТВО ДО ПРОПИШАНАТА СТАПКА

Согласно член 8 став 4 од Правилникот одобреното даночно ослободување кое е поголемо од износот на пресметаниот данок, се пренесува на товар на данокот утврден во даночните биланси за годините што следат, се до целосно искористување на правото.

65. АОП 65 ОСТВАРЕН ВКУПЕН ПРИХОД ВО ГОДИНАТА

На ова АОП се внесува вкупниот приход остварен во годината по сите основи.

66. АОП 66 ВКУПНИ ТРОШОЦИ ЗА ДОНАЦИИ ВО ГОДИНАТА ЗА КОИ СЕ КОРИСТИ ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се внесува износот на вкупните трошоци за донации за кои е користено правото на даночно намалување во годината согласно Законот за донации и спонзорство во јавните дејности.

67. АОП 67 ВКУПНИ ТРОШОЦИ ЗА ДОНАЦИИ ВО ГОДИНАТА ЗА КОИ НЕ СЕ КОРИСТИ ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се внесува износот на вкупните трошоци за донации за кои не е користено правото на даночно намалување во годината согласно Законот за донации и спонзорство во јавните дејности.

68. АОП 68 ВКУПНИ ТРОШОЦИ ЗА СПОНЗОРСТВА ВО ГОДИНАТА ЗА КОИ СЕ КОРИСТИ ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се внесува износот на вкупните трошоци за спонзорства за кои е користено правото на даночно намалување во годината согласно Законот за донации и спонзорство во јавните дејности.

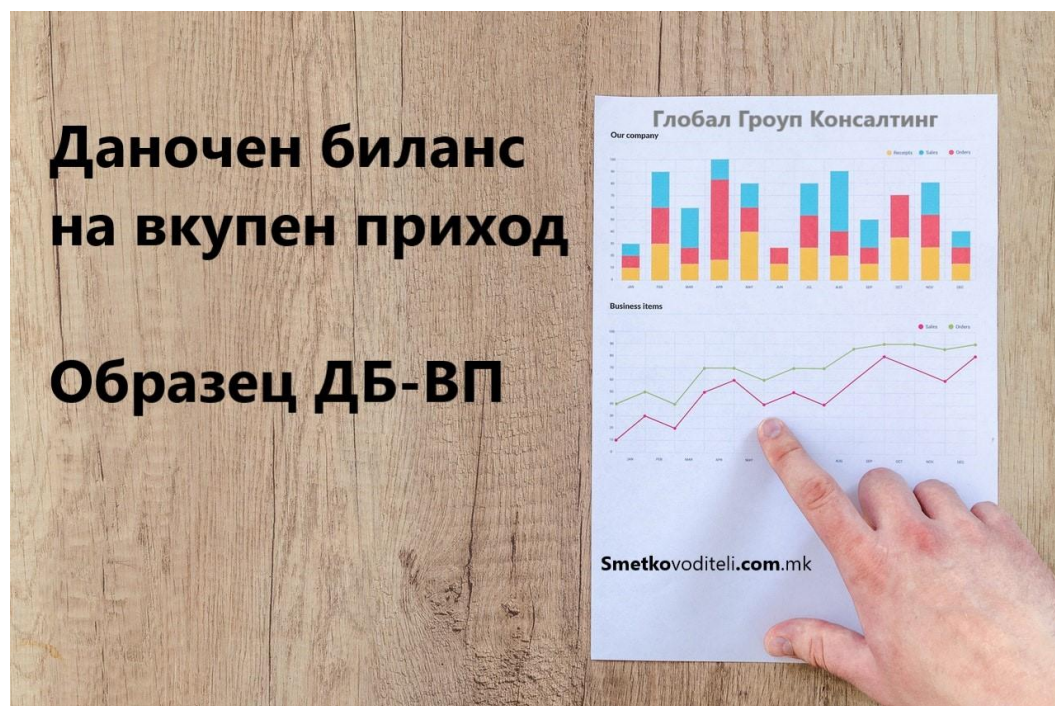
69. АОП 69 ВКУПНИ ТРОШОЦИ ЗА СПОНЗОРСТВА ВО ГОДИНАТА ЗА КОИ НЕ СЕ КОРИСТИ ПРАВОТО НА НАМАЛУВАЊЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се внесува износот на вкупните трошоци за спонзорства за кои не е користено правото на даночно намалување во годината согласно Законот за донации и спонзорство во јавните дејности..

70. АОП 70 ВКУПНИ ТРОШОЦИ ЗА ДОНАЦИЈА ВО СПОРТ ЗА КОЈА Е КОРИСТЕНО НАМАЛУВАЊЕ НА ПРЕСМЕТАНИОТ ДАНОК, ПО ЧЛЕН 30-А ОД ЗДД

Се внесува износот на вкупните трошоци за донации во спортот за кои е користено намалување на пресметаниот данок, по член 30-а од Законот за данок на добивка.

ВОВЕД

За разлика од големите субјекти кај микро и малите субјекти, постои можност да бидат оданочувани на поразличен начин од големите субјекти, не врз основа на финансискиот резултат, како разлика меѓу приходите и расходите, туку врз основа на оданочување на вкупниот приход.

Под вкупен приход се смета приходот по сите основи.

Трговските друштва класифицирани како мали и микро трговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва и кои според природата и обемот на дејноста се сметаат за трговци, согласно со условите утврдени во членот 33 од Законот на данок на добивка (ЗДД), можат да се определат да плаќаат годишен данок на вкупен приход.

Трговските друштва кои вршат банкарска, финансиска и осигурителна дејност и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри, не припаѓаат во поедноставен даночен режим на плаќање на годишен данок на вкупен приход.

Даночни ослободувања

Трговските друштва класифицирани како мали и микро трговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва кои ги исполнуваат условите од член 32 од ЗДД се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход и истите имаат обврска да достават само пополнет образец "ДБ-ВП.

Член 32 ЗДД

Трговските друштва од членот 31 став (1) од Законот за данок на добивка се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход под услов вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да не го надминува износот од 3.000.000 денари на годишно ниво.

Праг 2024 година

Член 33

Трговските друштва од членот 31 став (1) Законот за ДД можат да се определат да пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход под услов:

1. да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и
2. вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да изнесува од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Даночни ослободувања 2024 година

Член 32 ЗДД

Трговските друштва од членот 31 став (1) од Законот за данок на добивка се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход под услов вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да не го надминува износот од 3.000.000 денари на годишно ниво

Даночното ослободување се однесува за обврзници кои имаат оставрено вкупен приход по сите основи во износ понизок од 3.000.000 денари.

Напомена:

Трговските друштва одбраниот модел на оданочување не може да го менуваат во наредните три години вклучувајќи ја и годината за која се плаќа данок на вкупен приход, доколку во наредните три години остваруваат вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво.

Начин на пресметување на данок на вкупен приход кај постоечки друштва

Годишниот данок на вкупен приход се пресметува врз основа на остварениот вкупен приход по сите основи во деловната година за која се утврдува данокот. Под деловна година се подразбира календарска година. Данокот на вкупен приход се пресметува во висина од 1% од износот на остварениот вкупен приход искажан во Билансот на успех во годишната сметка и финансиските извештаи според одредбите од Законот за трговските друштва, за деловната година за која се утврдува данокот.

Начин на пресметување кај новоформирани друштва

За новоформираниите друштва во 2024 година, износот на оставарен вкупен приход се одредува на следниот начин:

- **Чекор 1** Се утврдува вкупниот износ на приходи остварени во годината по сите основи;
- **Чекор 2** Утврдениот вкупен приход се дели со бројот на месеци на работење на друштвото и се множи со 12.

1. ПРИМЕР

Пример 1. Данок на вкупен приход кај новоформирано друштво

Друштвото “Тест АА” во деловната 2024 година вршело стопанска дејност во период од 8 месеци (01.05.2024-31.12.2024). Во периодот на негово работење остварило вкупен приход по сите основи во износ од 5.000.000 денари.

- Прашање 1 кој модел на оданочување ќе го применува друштвото?
- Прашање 2 колку данок ќе плати друштвото?
- Прашање 3 на кои уплатни сметки и до кога треба да се плати данокот?

Остварен вкупен приход во 2024 година	3.100.000
Месеци на работа на друштво	8
Вкупен број на месеци во годината	12
Просечен износ на оставрен приход по месеци во период на работење	$3.100.000/8\text{месеци} = 387.500$
Претпоставен вкупен приход на годишно ниво	$387.500 \cdot 12 = 4.650.000$

Друштвото има 2 опции за избор на модел на оданочување

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

➤ Опција 1

Друштвото одбира модел на оданочување со данок на вкупен приход

- ➔ **Одговор 1** друштвото ќе одбере оданочување со данок на вкупен приход
- ➔ **Одговор 2** друштвото ќе плати данок на вкупен приход во износ од 31.000 денари

Остварен вкупен приход во 2024 година	3.100.000
Стапка за данок на вкупен приход	1%
Данок на вкупен приход за плаќање	31.000

- ➔ **Одговор 3** Согласно член 39 од Законот за данок на добивка плаќањето на данокот се врши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот

Во прилог уплатни сметки

Основ за плаќање	Основ за плаќање	Уплатна сметка	Приходна шифра
Годишен данок на вкупен приход	НБРМ Трезорска сметка 100 000 000 063 095	840 - 182 - 01151	711229

➤ Опција 2

Друштвото одбира модел на оданочување со данок на добивка

Пример 2. Данок на вкупен приход/данок на добивка кај новоформирано друштво

Друштвото “Тест АА” во деловната 2024 година вршело стопанска дејност во период од 10 месеци (01.03.2024-31.12.2024). Во периодот на негово работење остварило вкупен приход по сите основи во износ од 5.000.000 денари

- ➔ **Прашање** Дали друштвото ќе подлежи на оданочување со данок на вкупен приход или данок на добивка со оглед на тоа што до 31.12.2024 година остварило 5.200.000 денари?

Пресметка

Остварен вкупен приход во 2024 година	5.200.000
Месеци на работа на друштво	10
Вкупен број на месеци во годината	12
Просечен износ на оставрен приход по месеци во период на работење	5.200.000/10месеци = 520.000
Претпоставен вкупен приход на годишно ниво	520.000*12=6.240.000

- ➔ **Одговор** врз основа на пресметката друштвото има претпоставен вкупен приход на годишно ниво од 6.240.000 денари. Врз основа на овој податок субјектот не ги исполнува условите за плаќање на годишен данок на вкупен приход за 2024 година, односно истиот ќе биде во режимот на данокот на добивка и ќе поднесе образец ДБ.

Исклучување/бришење од евиденција од годишен данок на вкупен приход

Трговските друштва се бришат од евиденцијата за годишен данок на вкупен приход и не се оданочуваат со годишен данок на вкупен приход, ако Управата за јавни приходи при прегледот на годишната сметка и работните книги на трговското друштво утврди дека истото не ги исполнило условите од членовите 32 и 33 од Законот за данок на добивка, односно доколку остварениот вкупен приход во годината за која се утврдува данокот е поголем од максималниот износ определен во членот 33 од Законот. Во вакви случаи трговското друштво е должно да плати данок на добивка, а платениот данок на вкупен приход ќе се смета како аконтација на данокот на добивка.

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

Трговските друштва се бришат од евиденција за годишен данок на вкупен приход и не се оданочуваат со годишен данок на вкупен приход ако Управата за јавни приходи утврди дека:

- се работи за поврзани лица кои остваруваат значаен меѓусебен промет, по цени кои се разликуваат од цените кои се воспоставени со неповрзани субјекти, со цел да се постигне намалено плаќање на данокот и Закон за данок на добивка
- трговското друштво презема обврски и искажува расходи кои се однесуваат на работењето со поврзано лице.

Годишниот данок на вкупен приход се пресметува врз основа на остварениот вкупен приход по сите основи во деловната година за која се утврдува данокот.
 Под деловна година се подразбира календарска година.

Данокот на вкупен приход се пресметува во висина од 1% од износот на остварениот вкупен приход и скажан во Билансот на успех во годишната сметка и финансиските извештаи според одредбите од Законот за трговските друштва, за деловната година за која се утврдува данокот.

РОКОВИ НА ПОДНЕСУВАЊЕ

Образецот “ДБ-ВП” се доставува во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно Законот за трговските друштва и прописите за сметководство во годината што следи по годината за која се врши оданочувањето, односно 29.02.2024 година/ 15.03.2024 година до Управата за јавни приходи во електронска форма преку електронскиот систем на УЈП, Е-даноци <http://etax.ujp.gov.mk>.

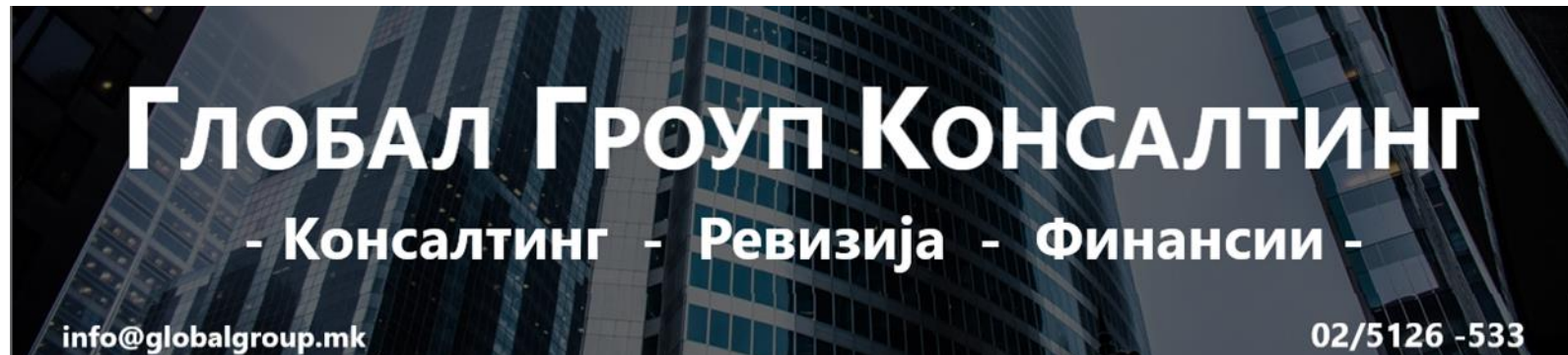
ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

Даночниот обврзник е должен плаќањето на данокот да го изврши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот.

Даночните обврзници класифицирани како мали и микро трговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва и кај кои вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор не го надминува износот од 3.000.000 денари на годишно ниво, се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход и истите имаат обврска да достават само пополнет образец “ДБ-ВП.

Односно, врз основа на напред наведеното, даночниот обврзник кој во календарската 2024 година остварил вкупен приход по сите основи до 3.000.000 денари, не плаќа данок на вкупен приход.

Додека пак, даночниот обврзник кој во календарската 2024 година, остварил вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 а се определил за годишен данок на вкупен приход, има обврска да пресмета и да плати данок на вкупен приход кој е еднаков на 1% од вкупниот остварен приход од календарската 2024 година, искажан во Билансот на Успех во годишната сметка и финансиските извештаи според одредбите од Законот за трговските друштва, за деловната година, за која се утврдува данокот.

ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦ ДБ-ВП

ПОДАТОЦИ ЗА ДЕЈНОСТА

Опис на дејноста

- **Шифра НАЦЕ**- се внесуваат вкупните шифри (сектор, оддел, група, класа и подкласа) од НАЦЕ (национална класификација на дејности -НКД).
- **Назив НАЦЕ**- се внесува целиот назив на дејноста од НАЦЕ

Шифрата НАЦЕ и називот НАЦЕ може да ги најдете во Националната класификација на дејности која е дадена во прилог на овој напис или со кликување на следниот линк:

[>>Национална класификација на дејности<<](#)

➔ **Друштва за вработување на инвалидизирани лица**- полето се пополнува со „X“ доколку образецот го поднесува друштвото за вработување на инвалидизирани лица.

Правна форма

➔ **Правна форма**- во зависност од правната форма за трговското друштво, се внесува „X“ во соодветното поле. Доколку се внесе „X“ во полето „друго“, задолжително се наведува правната форма на трговското друштво,
 Пример: ПЗУ-Приватна здравствена установа

ДРУШТВОТО СЕ ОПРЕДЕЛИЛО ДА ПЛАЌА ГДВП (годишен данок на вкупен приход) ОД:

Се внесува година за која трговското друштво за првпат се определило да плаќа годишен данок на вкупен приход-задолжително се впишува годината за која трговското друштво се определило да плаќа годишен данок на вкупен приход и кое ги задоволува условите од член 32 и 33 од ЗДД и членовите 5 и 6 од Законот за измена на ЗДД (Сл. весник 290/2020) односно има годишен вкупен приход по сите основи од 3.000.001 до 6.000.000 денари.

УТВРДУВАЊЕ НА ГОДИШЕН ДАНОК НА ВКУПЕН ПРИХОД

1. Вкупен приход утврден со Билансот на успех-се внесува збирот од редните броеви 1.1 + 1.2 + 1.3
 - 1.1 Приходи од работењето – се внесува податокот од АОП 201 од Билансот на успех
 - 1.2 Финансиски приходи- се внесува податокот од АОП 223 до Билансот на успех
 - 1.3 Удел на добивката за придружените друштва – се внесува податокот од АОП 244 од Билансот на успех

-ПРИРАЧНИК ЗА ДАНОЧЕН БИЛАНС 2024-

2. **Пропишана стапка (стапка од член 34 на ЗДД)- се искажува процент од член 24 од ЗДД (за 2024 година 1%)**
3. **Годишен данок на вкупен приход (реден број 1x2/100)- се добива кога износот искажан на реден број 1 ќе се помножи со износот на реден број 2 и ќе се подели со 100.**
4. **Износ на платени аконтации на данокот на добивка- се искажува износот на повеќе платениот данок на добивка кој се смета за аконтација (член 41, став 21 од ЗДД).**

ИСПРАВКА НА ДБ-ВП

Полето “Исправка” се означува со “X” доколку даночниот обврзник поднесе коригирана даночна пријава/исправка, во случај кога пред истекот на рокот за застарување (5 години) утврди дека даночната пријава која ја доставил до УЈП е неистинита, погрешна или нецелосна.

Во полето “Број” се впишува архивскиот број на даночната пријава за која се врши исправка.